

Kamniški občan

21. srečanje delavske solidarnosti pobratenih občin v Slavonski Požegi

Samo bratsko, skupno in složno bomo uspešno rešili težave

S tem naslovom je v Požeškem listu vse udeležence letošnjega 21. srečanja delavske solidarnosti v Slavonski Požegi pozdravil predsednik požeških sindikatov Josip Vukoje.

V tem duhu je tudi potekalo celotno srečanje delavcev iz pobratenih občin Slavonke Požege, Gornjega Milanovca, Kamnika, Kotor, Peči, Strumice, Travnika in Zrenjanina.

Štirideset udeležencev srečanja iz kamniške občine je na okrog 330 km dolgo pot v našo najbližjo pobrateno občino, Slavonsko Požego, krenilo v četrtek, 15. septembra, okrog 7. ure zjutraj.

Ob dobrem vodstvu potovanja (vodja Franc Sikošek, sekretar občinskega sindikata sveta), in z večimi rokami mojstra volana Integralovega avtobusa Staneta smo okrog 15. ure prispeli v Cernik pri Novi Gradiški, kjer stanaš v gostišču Tiha noč čakala prijazna vodiča Slavica in Dalibor. Vsak udeleženec je prejel spominsko darilo, lično majolico, pepelnik in informativno gradivo o gostitelju s programom srečanja.

Sprejem v mestu na Orljavi, središču požeške kotline, ali kot ji pravijo Zlate doline, je bil res pristrčen. Predstavniki gostitelja so nas v pisanih slavonskih nošah ob zvokih pihalne godbe »Trenkovi panduri« sprejeli s kruhom, soljo in seveda obvezno slivovko.

V športni dvorani Grabrik je več kot 300 udeležencev srečanja pozdravil predsednik občinske skupščine Slavonke Požege Luka Dragaš, ki je ob predstavitvi občine gostitelja srečanja poudaril velik pomen takih srečanj delavcev iz vse Jugoslavije za medsebojno spoznavanje in povezovalje.

V bogatem kulturnem programu so gostitelji v pesmi, besedi in plesu predstavili vsa pobratena mesta in folklorne posebnosti vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti. Težko je z besedami opisati trenutek, ko so se udeleženci srečanja ob zaključku prireditve spontano vključili v kolo in zapeli pesem Jugoslavija. Skupaj so se v kolu zavrteli Slovenec, Albanec, Srbkinja, Hrvat, Crnogorec in s tem pokazali, da delavci ne priznajo razlik zaradi na-

rodnosti, ki jih nekateri danes tako poudarjajo na raznih mitingih.

Gostitelji so prenočišča za vse udeležence organizirali v Počitniškem hotelu na Zvečevu, približno 50 km od Slavonske Požege, v osrčju gozdnatega Papuka.

Naslednji dan smo se na poti proti Slavonski Požegi ustavili v Kamenskem, kjer stoji veličasten spomenik revolucije slavonskega ljudstva, v bližini pa je grob slavonskega narodnega heroja Nikole Demonje. Skupna delegacija karavane je položila venec in v zgodovinski uri smo spoznali prispevek slavonskega ljudstva v NOB, v spomin katelega je predsednik Tito pred dvajsetimi leti odkril ta spomenik.

Osrednji del srečanja je bil prav gotovo obisk požeških delovnih organizacij. Udeleženci iz vseh sedmih občin so se razdelili po avtobusih, tako da so skupine iz vsake občine obiskale vse delovne organizacije. Največ zanimanja je bil deležen obisk v prehrambeni industriji Zvečevo, v kmetijsko živilskem kombinatu Kutjevo in v kovinsko predelovalni industriji Plamen.

Na težave v družbenih dejavnostih pa so nas opozorili prosvetni delavci požeških osnovnih šol sami, saj so prav ta dan s stavko zahtevali višje osebne dohodke (sedanje povprečje je le 300.000 din).

V delovni organizaciji Zvečevo, ki izdeluje mlečne, čokoladne izdelke ter žgane pijače in zaposluje 1.300 delavcev, smo zvedeli, da je po obsegu proizvodnje te vrste na drugem mestu v Jugoslaviji, osebni dohodek v prvem polletju znaša 330.000 din, kar je bilo povprečje v SR Hrvatski. Povedali so nam tudi, da kakovovca uvozijo letno za 8 milijonov dolarjev, izdelkov iz te surovine pa izvozijo le za 1,5 milijona dolarjev.

Ob ogledu proizvodnje smo seveda njihove čokoladne izdelke lahko tudi poskusili in zlasti nežni spol se je o njih zelo pohvalno izrazil. Močnejši del delegacije pa je počakal do pokušine vinjaka »Baron Frenk« pred izdatnim kosilom.

Kot sta nam v pogovoru povedala direktor delovne organizacije Zvečevo in predsednik sindikalne organizacije, predlagajo, da bi večji del sredstev, ki jih dajejo za nerazvita območja (v prvem polletju so dali 25 milijard S din) prispevali kot skupna vlaganja v dobro preučene razvojne programe na Kosovu.

Zanimiv je tudi njihov način reševanja stanovanjskih vprašanj. Delovna organizacija zgradi individualne stanovanjske hiše do strehe in jih pod ugodnimi plačilnimi pogoji (posojilo) odda svojim delavcem.

Na večernem tovariškem srečanju vseh udeležencev na Zve-

čevem, so bili izmenjani številni pogledi in izkušnje iz življenja in dela delavcev v pobratenih občinah.

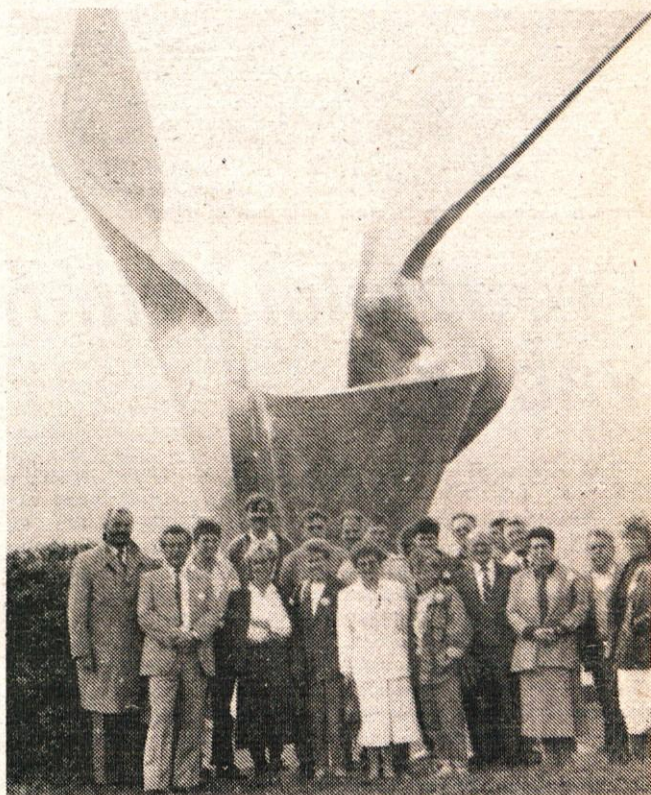
Zadnji dan srečanja so se sestali predsedniki občinskih sindikalnih svetov in predsedniki občinskih skupščin.

Prvi so ocenili potek srečanja in se dogovorili o bodočem srečanju prihodnje leto v Kotoru. Ocenili so, da je spričo dosedanjih pozitivnih izkušenj treba v tisku in RTV še bolj poudariti jugoslovanski pomen teh srečanj. Vsi so pritrdili mnenju vodji kamniškega dela karavane, da vsak štrajk, kjerkoli, takoj obesimo na veliki zvon, kadar pa gre za tako srečanje, ki krepi medsebojno poznavanje in sodelovanje delavcev iz vseh republik in pokrajin, pa smo kar preveč sramožljivo tihi.

Predsedniki občinskih skupščin (sodeloval je tudi naš župan Maks Lavrinč), so se dogovorili, da je treba hitreje razvijati gospodarsko sodelovanje. V kratkem se bodo sestali predstavniki izvršnih svetov in gospodarstveniki, ki so zainteresirani za tako sodelovanje. Seveda pa mora sloveti na obojestranskih interesih.

Predstavniki Peči (Kosovo) so predlagali, da bi vse pobratene občine skupaj zgradile en industrijski ali šolski objekt.

Te dni so se v Požegi srečali tudi predstavniki lokalnih radijskih postaj pobratenih občin in se

Še spomin na obisk veličastnega spomenika slavonskemu ljudstvu v revoluciji na Kamenskem

dogovorili o načinu izmenjavanja informacij.

Našo občino so zastopali predstavniki radia Glas Ljubljane.

V poznih sobotnih popoldanskih urah je sledil še vojaški ples na vrtu počitniškega naselja Rade Končar na Zvečevem, vesela pesem in topli stiski rok novih prijateljev, ki so se spoznali v teh treh dneh, in že so okrašeni avtobusi drveli iz osrčja slavonskih gozdov vsak proti svojemu domu.

Naj ob koncu poudarimo še eno misel o nadaljevanju srečanj, ki smo jo slišali te dni: srečanja morajo ostati delavska, ne smemo jih skrbiti le na izmenjavo delegacij, sicer je bolje, da jih ukinemo. In še to, številni udeleženci so ponovno izrazili priznanje pristrčenemu sprejemu in dobri organizaciji lanskoletnega jubilejnega srečanja v Kamniku. Na svidanje v Kotoru, so nam zaželeli Črnogorci.

FRANC SVETELJ

Nevzdržni delovni pogoji v lekarni

Na eni zadnjih sej izvršnega sveta je bilo v splošno izrečeno predvsem mnogo kritike na račun prostorskega urejanja v občini in neusklajenega delovanja Zavoda za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje, občinskih upravnih organov in Samoupravnega stanovanjskega gospodarstva. Tako so še vedno problemi z začetkom gradnje nove stanovanjske soseske B-3 Novi trg, pridobivanje zemljišča za dograditev zadnje faze zdravstvenega doma pa se je tudi dolgo vleklo, je bilo rečeno na seji.

S prostorom oziroma nevzdržnimi delovnimi pogoji pa se ubada tudi kamniška lekarna. Po besedah direktorice Milene Bukovec, ki je članom izvršnega sveta predstavila probleme, so vsi prostori nefunkcionalni, večina pa jih tudi ne ustreza minimalnim strokovnim in tehničnim pogojem. Zato je republiški sanitarni inšpektor že pred časom zahteval temeljito preureditev prostorov lekarne. Po posvetu odgovornih v lekarni z arhitekti, so sklenili, da stare prostore ne bi bilo smiselno preurejati, zato bo treba razmišljati o nakupu novih prostorov za lekarno.

Direktorica Lekarne Kamnik pa je člane izvršnega sveta obvestila tudi o težkem finančnem stanju te delovne organizacije. Za novo lekarno imajo tako trenutno na voljo le 8,5 milijonov dinarjev, kar bi zadostovalo le za izdelavo idejnih načrtov notranje opreme lekarne, ne pa za plačilo komunalnega prispevka (okoli 35 milijonov dinarjev). Denarja jim namreč manjka zaradi neplačanih računov. Občinske zdravstvene skupnosti Kamnik, Ljubljana in Litija jim od julija dolgujejo kar dobrih 280 milijonov dinarjev. S tem pa niso v negotovosti le novi prostori lekarne, vprašljiva je tudi likvidnost kamniške lekarne. Milena Bukovec je zato poudarila, da zaradi brezizhodnega položaja razmišljajo tudi o tem, da bi zdravila pacientom zaračunavali v celoti.

Člani izvršnega sveta so se strinjali, da naj bodo novi prostori lekarne v najbližjem bloku ob novem zdravstvenem domu, ki ga bodo gradili v sklopu zazidalnega načrta B-3 Novi trg.

R. GRČAR

DAMJAN GLADEK

Otrokom najboljše

Geslo letošnjega tedna otroka je »otrokom najboljše«. Izbrali smo ga, da bi se v času, ko preživljamo eno največjih kriz v razvoju naše socialistične družbe, vprašali, kako v resnici skrbimo za uredničenje pravic naših in vseh otrok sveta. Pravic najbolj šibkega in nemočnega dela človeštva, na katerem pa vendarle temelji prihodnost narodov, družb in sodobne civilizacije.

Geslo tedna otroka nas mora spodbuditi k proučevanju, odkrivanju zavor, ki onemogočajo zagotoviti našim otrokom vse tiste materialne in delovne dobrine, da bi se lahko razvili v odrasle ljudi, ki bodo sposobni živeti in voditi našo družbo v družbi razvitih narodov sveta. Najti moramo poti, da bomo preprečili škodljive vplive padajočega življenjskega standarda družin na razvojne potrebe otrok. Če mora otrok preživeti ob »socialnem kruhu«, kje so potem šele za njegov duhovni razvoj nujne igrače, knjige, športni pripomočki, letovanja...?

Kdaj nas bo vendarle strelino, da bomo spoznali, da vzgoja in izobraževanje nista družbena poraba, ki ju lahko nekaznovano siromašimo? V vseh naših temeljnih razvojnih dokumen-

tih ju podčrtujemo kot bistveni del družbenih investicij, v vsakdanjem življenju pa sprejemamo nesmiselne in škodljive ukrepe kot program racionalizacije v družbenih dejavnostih!

Seveda pa ne gre skrb za otroke prepuščati le družini, družbenim institucijam in državnim organom. Geslo »otrokom najboljše« izvira iz deklaracije Organizacije združenih narodov o pravicah otrok, ki zavezuje našete institucije, da otrokom zagotovijo najboljše, kar premorejo. V družbi pa delujejo tudi druge družbene organizacije — zveze prijateljev mladine, zveze kulturnih, telesnokulturnih društev, zveze društev za tehnično kulturo, taborniška in planinska društva — kdo bi lahko naštel prav vsa — ter mnogi posamezniki, ki otroku lahko dajo del svojega znanja. Take potencialne bi izkoristila vsaka družba, še posebej pa bi jih morala naša, samoupravna, in ne le za denarno plačilo!

Vsi skupaj lahko kaj vrednega storimo za naše najmlajše rodove. Le srečen, zadovoljen otrok bo lahko kot odrasel človek srečo in zadovoljstvo dajal drugim.

DANICA VINŠEK

Prireditve ob tednu otroka

Letos praznujemo teden otroka od 3. do 9. oktobra. Za ta teden smo v Kamniku pripravili program, s katerimi bi radi kulturno obogatili življenje našim otrokom. Po šolah bodo organizirali razpravo na temo »Kje nas čevlji žuli«. V njih naj bi otroci povedali, kako se počutijo v svetu, ki ni vedno prijazen z njimi. Morda bodo povedali tudi, kaj naj odrasli storimo, da ne bi bilo tako.

Kdor pa raje riše, lahko na to temo kaj nariše. Likovne prispevke bodo razstavili v zdravstvenem domu, pa morda še kje.

Otroci si bodo v tem tednu lahko ogledali filmske predstave v Kamniku in na Duplici (točen datum in urnik bo objavljen na plakatih). Predšolski, pa tudi drugi otroci, če bodo želeli, si bodo lahko ogledali lutkovne igre v vrtcih ali pa bodo prisluhili uri pravljic.

Konec tedna, v soboto, 8. oktobra, pa bo ob lepem vremenu sredi Kamnika še posebej veselo. Zabavno dopolnje bodo otroci preživeli na

Titovem trgu, kjer bo ob glasbi ansambla Krt potekalo od 10. do 12. ure več vzporednih prireditev, v katere se bodo otroci lahko vključevali: kulturno zabavni del, ko bodo lahko kaj zapeli skupaj z zborčkom ali pa sami, morda kaj povedali, kaj prodali ali kupili na otroškem boljšem sejmu in morda še kaj.

Tako bodo potekale prireditve v Kamniku. Vsaka krajevna organizacija SZDL pa je dobila pobudo občinske konference, naj pripravi še kaj za svoje otroke. Morda nas bo katera presenetila.

Vabimo vse otroke in vse, ki jim je v srcu ostalo nekaj tistega, kar je v otroštvu najbolj dragoceno — sproščenost, neomejena ustvarjalna moč in želja po spreminjanju sveta v lepše, boljše, da se nam pridružijo.

Naredimo torej tako, da bo za otroke najboljše, pa ne le en teden na leto.

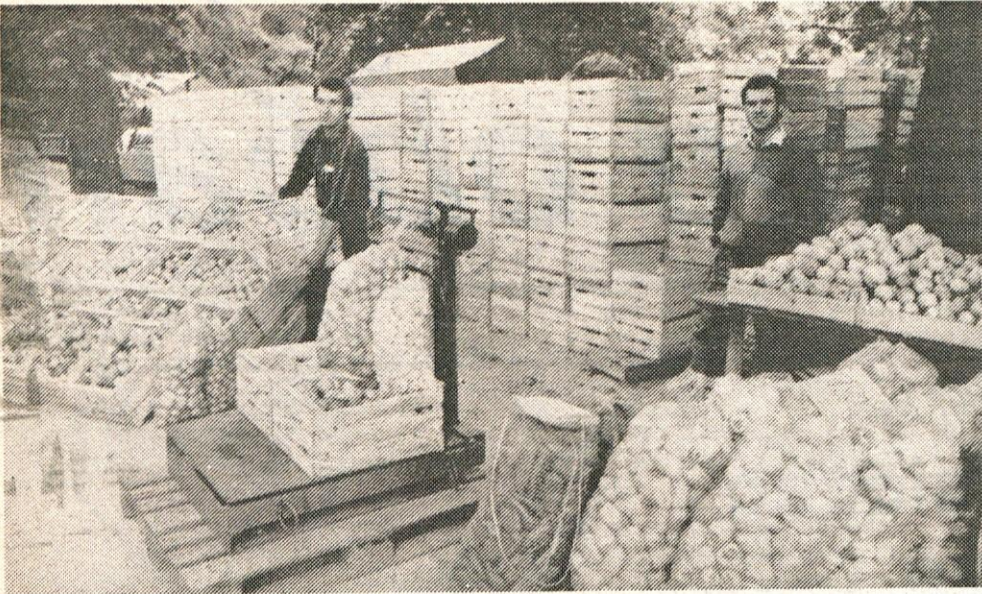
OZPM
OK SZDL

O pobudah za spremembo zakona o javnem obveščanju

Na pobudo OK SZDL Kamnik so se zbrali na krajšem sestanku člani Sveta za informiranje, uredniški odbor Kamniškega občana, predstavniki tovarniških glasil in predstavniki občine in občinskih družbeno političnih organizacij, da bi se pred razpravo o uredničenju zakona o javnem obveščanju seznanili z nekaterimi predlogi za spremembe in dopolnitve tega zakona. Luknje in luknjice v zakonu ter nove predloge jim je predstavila znana slovenska novinarka in družbeno politična delavka Mojca Drčar-Murkb. Kot je bilo že večkrat slišati,

tudi ta zakon v mnogočem ne ustreza, glavne napake pa so zagotovo ohlapno in netočno formulirani členi in prav zato vedno očitni problemi z zaplembami, imenovanjem urednikov, cenzuro, ki je pri nas teoretično ni, praktično pa jo nekateri še prevečkrat občutijo.

Nove predloge, ki žal niti niso tako novi, le sprejeti še niso nikoli bili, so vsi na sestanku podprli in zadolžili delegata za republiško skupščino, da jih zagovarja na oktobrski seji skupščine.

Prodaja ozimnice PIK Borinci na kamniški tržnici.

Prodajalci ozimnice vabijo

Tudi v Kamniku je nakup ozimnice v teh dneh v popolnem teku. Solidne cene imajo za kvalitetno blago prodajalci PIK Borinci na kamniški tržnici in nekaj tudi v kiosku pri Kmetijski zadruzi. Kupce pričakujejo vsak dan od 7. do 21. ure, tudi v soboto in nedeljo (kar je seveda konkurenca za družbeni sektor). Naj povemo njihove cene: jabolka jonatan, zlati in rdeči delišes prodajajo po 1000 din/kg, idared, jonagold in gloster po 1300 din/kg, čebula v vreči po 10 kg 1000 din/kg, česen v vreči po 6 kg stane 5000 din/kg, krompir v vreči po 30 kg je 1300 din/kg. Navedene cene so veljale do 1. oktobra, po tem datumu bodo verjetno nekoliko višje.

In kako poteka prodaja ozimnice v Kočnini sadni drevnecni. Njihov delovni čas je od 7. do 16. ure, v soboto od 7. do 12. ure. Cene pa so take: jabolka — poznojesenska, jonatan, zlati in rdeči delišes

1.250 din/kg, idared, jonagold in gloster po 1.450 din/kg, deklasirana jabolka po 600 din/kg, čebula pakirana v vreče po 10 kg je 850 din/kg, česen pakiran v vreče po 3 kg je 4.800 din/kg, krompir v vrečah po 30 kg 1300 din/kg. Da bi kupci dobili vse na enem mestu, so se v prodajalni drevnecni založili tudi z Etino ozimnico. To je mala ozimnica v paketu po 6 kozarcev ali velika v paketu po 12 kozarcev, posamezni paketi po 6 kozarcev — delikatenski, paket rdeče pese, mešane solate, paket paprike, paket kompotov. Etino ozimnico prodajajo tudi v Etini industrijski prodajalni in v Diskontu. Priporočamo cenejši nakup po kozarcih v industrijski prodajalni. Kočnini drevnecni je letošnja letina dala 550 ton sadja. Zaradi suše je pridelek nekoliko slabši od pričakovanega, vendar je po besedah vodje kmetijske proizvodnje Franca Tiča vseeno kar normalna letina.

Veliko sadja prodajo sindikalnim organizacijam širom po Sloveniji, vse do Sežane. V drevnecni pa prodajo več kot 100 ton sadja bližnjim in daljnim kupcem.

Pri sortiranju sadja so solidni, saj se zavedajo, da letošnja kvaliteta pogojuje prodajo v prihodnjem letu. Že ob pričetku obiranja so imeli prodajnega kar 70% sadja. V času obiranja za njih ne velja 8-urni delavnik in ker so zavzeti za delo, jim to ni težko. Če je potrebno, prime vsak za vsako delo.

Ljubitelji dela v naravi vabijo k obiranju poznih sort jabolka. Za nabrani zaboj plačajo 700 din, zaslužek na uro cca 3.500 din. In še nekaj. Tako veliko količino pridelka sadja je potrebno tudi zavarovati pred nepridipravi. To skrb so prevzeli člani Kinološkega društva Kamnik s svojimi psi.

Vera Mejač

Dobre in slabe strani Titanovih električnih peči

Nedavno smo se tudi mi odločili obiskati Titan in se na lastne oči prepričati, koliko je resnice v govoricah, da Titan še vedno motiče deluje na najbližjo okolico. Kljub temu, da se iz njihovega dimnika že nekaj mesecev ne vali več visok ogenj in črn dim, kljub temu da njihova tehnologija ni več vezana na ogromne količine hladilne vode, se je začelo govoriti, da sedaj tovarna moti okolico z »malodane neznošnim hrupom«.

No, že prve minute našega obiska v prostorih te delovne organizacije niso dajale kakšnih »hrupnejših« vtisov. Tudi ko smo bili v livarni — viru onesnaževanja (bivšega, po trditvah sosedov pa tudi sedanjega), smo se čisto ob novi električni peči za taljenje kovin lahko kljub »neznošnemu hrupu« pogovarjali na takome-novani sobni jakosti.

V pogovoru z direktorjem delovne organizacije Zvonetom Lemičem smo zvedeli marsikaj zanimivega. Že takoj na začetku nas je seznanil s pismeno pritožbo občanov, neposrednih sosedov tovarne, povedal pa je tudi, da so ravno tisti dan (20. sep.) v njegovi pisarni naredili zapisnik izrednega inšpekcijskega pregleda v Titanu. Povzetke obeh dokumentov bomo na kratko predstavili, še prej pa nekaj o ekološki sanaciji Titana, o kateri je spregovoril direktor.

Titan je do letošnjega leta v svojih pečeh za taljenje železa uporabljal koks, ki je pri izgorevanju dolga leta onesnaževal okolje. Vendar v tovarni niso ostali indiferentni do teh problemov.

»Titan je na ekološko problematiko vedno gledal zelo resno in načrtno. Poudariti moram, da smo se prvi in edini priključili na plinovod. Tako smo na svojo iniciativo leta 1980 prešli iz mazuta na plinsko ogrevanje. Plin smo uvedli tudi zaradi procesa temperiranja, kjer se energija troši noč in dan. Ta investicija (nabava nove peči za kurjenje s plinom) nam je prihranila vsaj petdeset odstotkov energije. Kot že rečeno, v to smo šli povsem načrtno. Z vsi

resnostjo smo se lotili tudi reševanja naslednjega problema — koka, in tako po nekajletnih prizadevanjih prešli na drago, srednjefrekvenčno indukcijsko peč. Celotna naložba je — stala po predračunih iz lanskega leta kar 7,5 milijarde dinarjev, od tega smo večino plačali z lastnim denarjem,« je dejal Zvonimir Lemič.

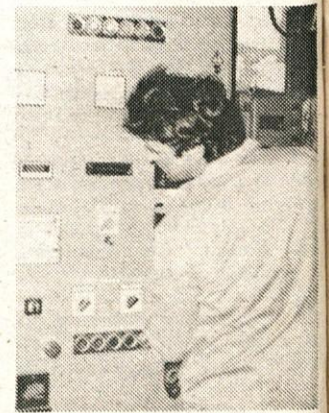
Omenjene električne peči za taljenje ne onesnažujejo več zraka (ni več črnega, valečega se dima iz Titanovih dimnikov), pa tudi vode ne onesnažujejo, saj imajo te peči takoiimenovan zaprti sistem hlajenja.

Na nov princip taljenja so v Titanu prešli s prvim junijem tega leta. Električna peč trenutno še poskusno obratuje in mora izvajalec SOP Krško odpraviti še nekaj pomanjkljivosti. Nova indukcijska peč je namreč opremljena s sodobnim suhim filtrom, ki onemogoča odvajanje emisij v ozračje. Izvajalec ni dobro naredil ventilacije pri peči, zato so v Titanu naredili provizorični ventilator v zunanji steni tovarne nad pečjo, ki odvaja pline od industrijske peči. Prav ta ventilator pa povzroča hrup, nad katerim se sosedji trenutno pritožujejo. Torej, ko bo izvajalec popravil še to napako, praktično Titan ne bo onesnaževal okolja. Omenjeno je ugotovil republiški sanitarni inšpektor pri nedavnem pregledu. Pri inšpekcijskem pregledu pa je bilo še ugotovljeno, da določen hrup povzroča tudi obratovanje elektro opreme indukcijske peči (pisk oz. kratkotrajen zvok zelo visoke frekvence), deloma pa tudi tehnološki proces v zahodnem delu livarne, ki se širi v okolico predvsem tam, ker obstajajo na objektu še določeni preboji in odprtine, ki so nastali ob montaži opreme. Te odprtine bo torej nemudoma treba zapreti, proučiti pa je treba tudi možnosti dušenja zvoka (visokofrekvenčnega) na najnižjo možno raven. Inšpektor je odredil tudi takojšnjo odstranitev kovinskih sodov z odpadno emulzijo, ki so prav tako motili sosedje in zbujali pri njih strah zaradi njihove vsebine. Sedaj jih

bodo deponirali na ekološko varno urejeno mesto.

V Titanu so torej z resnim pristopom do ekologije dokazali, da se ničesar ne izogibajo in da so pripravljeno odpraviti tudi dodatne pomanjkljivosti, ki jih je ugotovil inšpektor. Za ekologijo so v Titanu torej tudi dejansko nekaj naredili, niso o tem samo razpravljali, kot nekateri, pa še to za zaprtimi vrati.

Direktor nam je še dejal, da je omenjena investicija — prehod na električne peči za taljenje, tudi velik prihranek pri energiji in po-

Nova indukcijska peč je popolnoma avtomatsko vodena

meni tudi ekonomsko uspešno naložbo. Kakovost litine je veliko boljša, število delavcev ob peči se je zaradi popolne avtomatizacije zmanjšalo. Z novo pečjo so v Titanu povečali zmogljivost livarne za dvajset odstotkov.

V teh dneh dajejo v pogon tudi zbiralnik, ki bo omogočil pretajevanje in prelinjanje taline tudi ponoči, kar je še posebej velik prihranek.

Sicer pa trenutna gospodarska situacija v Titanu ni najbolj obetavna. Zaradi upadanja gradenj so se tudi njim zmanjšala naročila. Izvoz se sicer rahlo povečuje, največji izpad proizvodnje pa je na področju blagovne litine.

ROMANA GRČAR

Zdravstvo s kronično boleznijo

Če kdo, potem bodo prav gotovo v zdravstvu kmalu potrebovali močno dozo zdravljenja proti krčm, ki se čedalje pogosteje pojavljajo zaradi kroničnega pomanjkanja denarja. Družba, ki je bila dolgo časa dokaj radodarna do družbenih dejavnosti (v slovenskem zdravstvu poznamo poseben fenomen — bolnišnica v vsako slovensko večje mesto, da o gigantskem kliničnem centru, ki je preselila v regionalno bolnišnico ne govorimo), se je morala zaradi težkega položaja gospodarstva in zaradi nujne potrebe po razbremenjenju odločiti za zmanjšanje porabe sredstev v družbenih dejavnostih.

Kamniška zdravstvena skupnost prav gotovo ni izjema. Le da morda še bolj kronično potrebuje denar kot druge, saj mora poleg denarja za pokrivanje svojih izgov najti tudi razumevanje za nadaljnje zbiranje denarja v združenem delu za dograditev zadnje faze novega zdravstvenega doma.

Kako jim to uspeva in v kakšne vode plove zdravstvo nasploh, smo povprašali predsednika skupščine zdravstvene skupnosti, Ivo Motnikarja, in direktorja kamniškega Zdravstvenega doma, dr. Vladimira Breznika.

»Sisi so že vnaprej porabili denar. Predvsem šolstvo in zdravstvo sta v nezavidljivem položaju. Sicer pa se 43 odstotkov sredstev zdravstvene skupnosti porabi v Kamniku (lekarna, zdr. dom, ZUIM, dom upokoencev, nadomestila), 30 odstotkov ga gre v ljubljanski klinični center, ostalo pa za republiško solidarnost, računalniško obdelavo podatkov, itd.

Ob polletju smo imeli v zdravstvu 2,79 milijarde dinarjev izgube (tu je še lanska izguba, ki je bila skoraj poldrugo milijardo dinarjev). Sicer pa v tem trenutku dolgujemo kliničnemu centru dve milijardi dinarjev, zdravstvenemu domu Kamnik pol milijarde dinarjev in lekarni 70 milijonov dinarjev. Računov praktično že dva meseca ne moremo plačevati. Izgube pa niso le v kamniškem zdravstvu. Letošnja polletna izguba v kliničnih dejavnostih je namreč že sedaj večja od lanske celoletne. Cene surovin za zdravila so letos poskočile za 350 odstotkov, predvideno pa je še 50 odstotno zvišanje. Ob vsem tem pa se bo znižala prispevna stopnja iz dohodka za 0,44. Kljub temu bomo dosegli dovoljeno porabo, ki pa seveda ne bo pokrila izgub,« je dejal novi predsednik skupščine zdravstvene skupnosti Ivo Motnikar. Na njenem čelu je že bil od 1974. do 1982. leta. Takrat je dejal, smo še lahko govorili o svobodni menjavi dela, o dogovarjanju in sporazumevanju, takrat se je torej še nekako odločalo o teh zadevah. Danes pa je vse preveč zapleteno, na sejah skupščine se delegati pogovarjajo samo o denarju, pokrivanju izgub, programi in kakovost storitev v zdravstvu pa so ostali v ozadju.

S prvim julijem je v našem zdravstvu precej povečana participacija. Uvedena je bila preventivno (da, na primer, ljudje ne bi brez potrebe hodili k zdravniku, kupovali zdravil na kile, itd.) pa tudi kot pomoč zdravstvu, čeprav majhna, pa vseeno ne zanemarljiva. Ob čedalje hujšem padanju življenjske ravni pa danes pone-

kod že razmišljajo o njeni ukinitvi. Ljudje se pritožujejo, češ, že tako toliko plačujemo za zdravstvo (poleg vsega pa naj bi bilo bojda zdravstvo v socializmu »zastonj«), sedaj pa še posebni dodatki. Najbolj je ukrep seveda prizadel najstarejše občane, ki pogosteje obolevajo in z majhnimi pokojninami težko plačujejo visoke prispevke, predvsem za bolnišnico.

Vse bolj zapleteni so tudi postopki za pridobivanje zdravil na recept. Participacija za zdravila na recept, ki jih predpiše zdravnik, sicer ne velja le za kamniško lekarno, vendar v nekaterih lekarnah pacient plača celo ceno. Predvsem poleti se je večkrat zgodilo, da so ljudje hodili na zdravstveno skupnost uveljavljati pravico do povrnitve stroškov. V drugih krajih, predvsem ob morju, so morali plačati namreč polno ceno zdravil. Predvsem zato, ker zdravstvena skupnost že dolgo ne izpolnjuje računov tudi ostalim lekarnam v Jugoslaviji. »Vsi ukrepi (participacija) naj bi veljali vsaj še do decembra. Na nedavnem regijskem posvetu smo med drugim tudi izvedeli, da brez restriktivnih ukrepov v zdravstvu tudi v prihodnje ne bo šlo. Participacijo bodo morda ukinitili le za upokoence nad sedemdeset let.

Da pa participacija dejansko ni zanemarljiv znesek, nam pove že podatek, da od petih milijard, kolikor jih damo ljubljanskemu kliničnemu centru, pol milijarde znaša denar od participacije.

Ob vsej tragiki izgub v zdravstvu pa je zaradi zapletenega sistema financiranja sedaj prišlo do zahtev po znižanju prispevnih

stopenj. Da se uskladijo prilivi sredstev z dovoljenimi prilivi po zveznem intervencijskem zakonu!« je še pristavil Ivo Motnikar.

Kot smo že omenili, nam je o tej problematiki nekaj povedal tudi dr. Vladimir Breznik, direktor kamniškega zdravstvenega doma.

»Participacija se pozna na dveh segmentih. Kljub temu, da so bili tu poletni — dopustniški meseci, je obisk pacientov rahlo upadel tudi zaradi participacije. To pa ne bi mogel trditi za zobno ambulanto, kjer so participacije v bistvu še najvišje. Pozna se tudi pri receptih. Če karikiram — ljudje sedaj dvakrat premislijo, predem zdravniku že kar vnaprej predlagajo, katera zdravila (prej v skorajdne redni uporabi) naj jim predpiše. Začeli so uporabljati stare, domače zaloge, kar morda ni vedno najbolj modro, in pa zeliščna in čaje, kar, lahko rečem, včasih tudi zaleže.

Največji problem je vsekakor hospitalizacija. Prispevki za bolnišnično zdravljenje, posebno če je bolnik tam dva do tri tedne, je sedaj za bolne, ki so že tako »udarjeni«, kar velik strošek (prvi dan pri vstopu 20.000 dinarjev in 8000 dinarjev za vsak oskrbni dan). Participacija se je izkazala za pozitivno le pri porabi zdravil.«

Direktor je tudi omenil, da kamniški zdravstveni dom za sedaj še ni v izgubi, vendar pa bo po njegovem treba narediti bilanco, koliko bo že dogovorjenih sredstev, da na osnovi tega naredimo program izvajalcev. Ta pa

bo zagotovo v enakem obsegu kot lanski. Pri denarju se namreč tudi tako humana dejavnost kot je zdravstvo ustavi — kljub stalnim zahtevam, da se raven zdravstvenega varstva ohranja in tudi izboljšuje.

Zakaj pravzaprav prihaja do tako velikih izgub v našem zdravstvu? »Za tak nivo gospodarstva je količina bolnišnic v Sloveniji občutno prevelika. To je predrago za tako majhen narod! Ljubljanski bolnišnični bazen porabi ogromne količine denarja. Usluge Univerzitetnega kliničnega centra so na evropski ravni. Vprašanje je le, kako vzdrževati to raven, naše gospodarstvo vsekakor ni evropskega ranga. Kljub vsemu je treba poudariti, da se v Ljubljani delovne organizacije zelo dobro vključujejo in pomagajo pri neposredni nabavi tehnologije, zahtevnih in dragih zdravstvenih aparatov. Pri tem so sodelovale tudi nekatere kamniške delovne organizacije.« Kako ta pomoč izgleda v naši občini?

»Moram reči, da so se ne le vključevale v financiranje izgradnje novega zdravstvenega doma (v prvih letih samoprисpevek, sedaj sporazumno združevanje denarja iz čistega dohodka delovnih organizacij), pomagale so tudi pri nakupu aparatur — rentgen, ultrazvok. Posluš za to v občini vsekakor je,« je pristavil dr. Vladimir Breznik.

Novi zdravstveni dom gradimo v naši občini že od leta 1981. V prejšnjem srednjeročnem obdobju je bil le del samoprисpevka namenjen za njegovo gradnjo. Poleg samoprисpevka je k izgradnji pripomogla tudi medobčinska zdravstvena skupnost, kasneje pa vsi zaposleni v občini s samopravnimi sporazumi, s katerimi smo se dogovorili, da bomo v skladu s srednjeročnim planom občine in občinske zdravstvene

skupnosti dokončali zdravstveni dom (po takratnih predvidevanjih v letošnjem letu). Gradnja se torej vleče že skozi dve srednjeročni obdobji. Med drugim tudi zato, ker so vmes dobile prednost druge investicije,« je poudaril dr. Vladimir Breznik.

Zdravstveni dom sedaj vsekakor dela v težjih pogojih na dveh lokacijah, že zaradi organizacije dela. Obremenjujoč pa je tudi za uporabnike. Dograditev zadnje faze zdravstvenega doma je predvidena do sredine prihodnjega leta.

»S tem bi kamniško zdravstvo rešili prostorskih zagat kar za nekaj let. Novi zdravstveni dom pa bo tudi prvi namenski objekt, grajen po standardih zdravstvene organizacije (stari objekt je bil zgrajen kot zadržni dom). To pa seveda ne bo možno, če pri zaposlenih ne bo enake pripravljenosti za združevanje denarja, kot je bila doslej (od večjih organizacij recimo v KIK niso sprejeli aneksa k sporazumu).

Razumljivo je, da v današnji situaciji denarja nima nihče. Vedeti pa moramo, da smo se tokrat zavestno odločili za to naložbo. Težko bi namreč sedaj pristali na vzdrževanje dveh objektov za zdravstvo v naši občini. Bolje bi bilo sedaj »stisniti zobe« in čimprej uporabniku na enem mestu zagotoviti kvalitetne zdravstvene usluge. Iz starega zdravstvenega doma se bodo, če bo po sreči, kot to radi rečemo, preselile še naslednje dejavnosti: splošna ambulanta, laboratorij, medicina dela, mentalni dispanzer, ginekolog, reševalna služba, patronažna služba ter okulist in ortoped. In če nam to uspe do drugega leta preseliti, bo za nami doslej največja in najdaljša »odprta« občinska naložba,« je še povedal dr. Vladimir Breznik.

ROMANA GRČAR

Z mladinci in Agropopom — naprej

Letošnji shod mladih Kamničanov je bil zaradi objektivnih težav zamaknjen v zgodnjo jesen, ko vreme že rado ponagaja. Za soboto, 17. septembra, kakšnih večjih poslabšanj sicer niso napovedovali, vseeno pa so se organizatorji, OK ZSMS in mladinci kamniške (LB Kamnik) banke bali, da ne bo pretiranega obiska, kajti sedenje na prostem, pozno v večer, ni več najbolj prijetno.

Strah pa je bil odveč, kajti do 20. ure, ko so svoj program pričeli »Agropopovci«, se je na Trgu prijateljstva zbralo približno dva tisoč ljudi (Kramberger bi dejal: »Toliko jih tudi Mikulića ne bi prišlo poslušati!«). Najbolj razveselljivo pa ni bilo število,

ampak to, da med poslušalstvom nismo bili le mladinci po letih, ampak je bilo opaziti tudi veliko mladih po srcu, ki so z nami in že skoraj ponarodelim Agropopom prepevali Jožeka, pa Polka je kraljica in Samo milijon nas je...

Od 20. ure naprej je bila torej veselica, ki jo je popestrila modna revija, nastop kantavtorjev in mladinska kamniška plesna skupina. Do te ure pa je bil program bolj družbeno politično obarvan. S tem nikakor nočem reči, da je bil nezanimiv, ker to ni res, ampak to, da so v pogovorih, ki jih je omogočal odprti mikrofoni, sodelovali predsednik skupščine občine, predsednik socialistične zveze, predsednik komiteja za družbeno ekonomski razvoj,

predstavniki raznih delovnih organizacij in drugi. Brez zadržkov so odgovarjali na vprašanja, ki so jih zastavljali mladinci, zato jim je treba priznati precejšnjo mero poguma in se jim zahvaliti, da so nekatera aktualna vprašanja dobila svoj odgovor. Kako bo z realizacijo obljub in načrtov, pa bo pokazal čas. Sodelovanje med nadstavbo in bazo je bilo torej skoraj vzorno, zato lahko upamo, da novi veter, ki je zapihal med nas, še ne bo tako kmalu izgubil svoje moči!

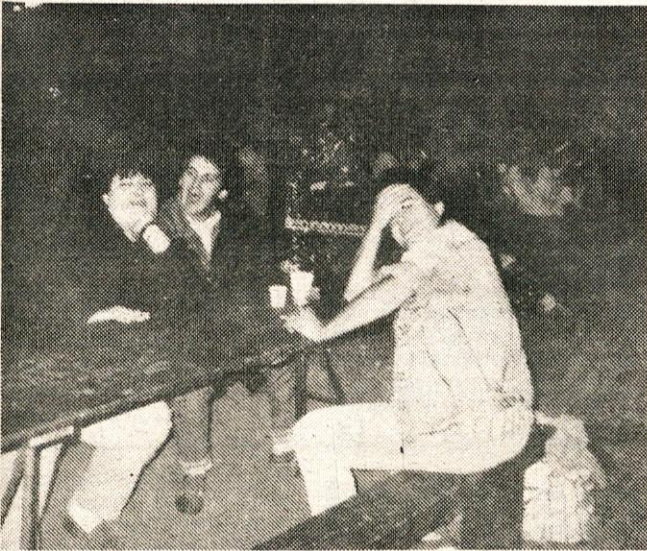
Letošnji shod je torej za nami in po besedah marljivih organizatorjev je uspel tako finančno kot organizacijsko, zato jim zaželimo uspešno delo še vnaprej, ob letu pa spet na svidenje, na Trgu prijateljstva!

MATIC ROMŠAK

Kupim ali najmem dvosobno stanovanje v Kamniku. Naslov dobite v uradništvu Kamniškega občana ali pokličite na tel. (067) 22-246.

Peč kiperbusch, peč na odpadno olje, pomivalni stroj philips v okviru in 4 rabljena okna 100x120 poceni prodam. Tel 832-878.

Najmem garažo, po možnosti vsaj čez zimo, v bližini Zapric, Perovega, železniške postaje. Kotnik Drago, Zikova 6, tel. 831-525 po 15. uri.

Letošnji prejemniki srebrnih mladinskih priznanj

Na letošnjem shodu mladih Kamničanov so med drugim podelili tudi srebrne zanke občinske konference ZSMS Kamnik najbolj zaslužnim aktivistom in organizacijam.

Dobitniki so: Mojca Koretič, Branka Božič in Odbojkarški klub Kamnik. Verjetno so vsi dobitniki znani večjemu delu kamniških občanov, še posebej mladim zato le nekaj besed o njihovem delu.

MOJCA KORETIČ je s svojo dolgoletno aktivnostjo v ZSMS prešla vse stopnje aktivnosti od Osnovne organizacije ZSMS v Zdravstvenem domu, kjer dela, prek OK ZSMS Kamnik v svojem predsedniškem mandatu, bi-

la delegatka v DPZ občine Kamnik in delegat na XII. kongresu ZSMS v Krškem, kjer je s svojo razpravo pripomogla k oblikovanju kongresnih dokumentov. Vedno in povsod je in še aktivno sodeluje po raznih komisijah in centrih pri OK ZSMS Kamnik, njeno delo pa je vidno tudi v drugih političnih organizacijah.

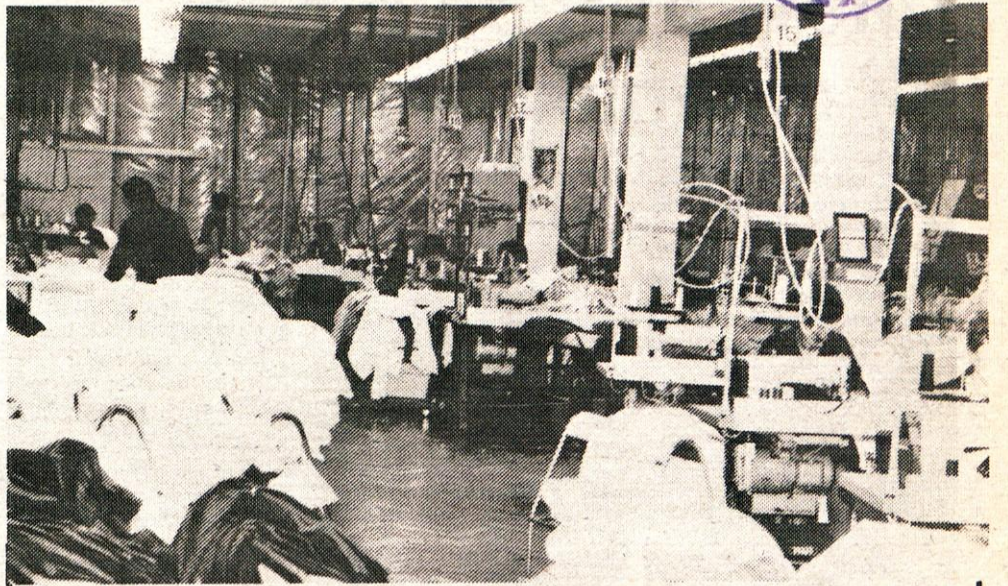
BRANKA BOŽIČ, Kdo ne pozna Branke in kje vse ni sodelovala, kadar so bile v Kamniku razne prireditve, namenjene preživljanju prostega časa mladih? Na njeno pobudo je bil ustanovljen Center za prosti čas pri OK ZSMS Kamnik in postala je njegova prva predsednica. Pod njenim vodstvom je center takoj za-

živel v polni moči in organiziral kup prireditev, ki so jih mladi lepo sprejeli, navdušile pa so tudi precejšen del starejšega občinstva. Branka poleg študija skrbi še za mlade košarkarice kot njihov trener, pomagala pa je že tudi nekaj jazz balet skupinam.

Kot delegatka na XI. kongresu ZSMJ je dobro zastopala kamniško mladino z razpravo o preživljanju prostega časa mladih.

ODBOJKARSKI KLUB KAMNIK. Odbojka je med kolektivnimi športi med najbolj množičnimi v naši občini. Kvalitetno delo in zagnanost članov tega kluba je letos obrodilo nadejane sadove, saj so se uvrstili v drugo zvezno odbojkarstvo ligo. Priznanja so prišla v prave roke, vendar je entuzijastov, ki bi delali na raznih področjih, vse manj. Razne značke in značke pa bodo ob splošnem pomanjkanju vsega, tudi volje, v zaostrenih gospodarskih in družbenih razmerah premajhna motivacija.

DAMJAN GLADEK

Štirideset let Svilanita

Letos praznuje Svilanit 40-letnico poslovanja pod tem imenom, čeprav so začetki tekstilne industrije in obratov, iz katerih se je delovna organizacija razvila, mnogo starejši.

Uradni začetek delovanja SVILANITA sicer nosi datum 14. februar 1948, ko je bila z odločbo Občinskega ljudskega odbora delovna organizacija ustanovljena, vendar delavci Svilanita praznujemo svoj praznik v spomin na leto 1962, ko je bila ustvarjena prva milijarda prihodka. To leto je bilo tudi prelomnica v poslovni politiki delovne organizacije, ko je bila sprejeta odločitev za specializacijo proizvodnje frotir izdelkov in proizvodnje modnih dodatkov. V tem obdobju pa se je pričela tudi izgradnja objektov na sedanji lokaciji na Perovem.

Osrednji del praznovanja bo 15. oktobra v Hali komunalnega centra v Domžalah, že pred tem pa bo vrsta športnih in kulturnih prireditev. Na slovesni seji delavskih svetov bodo podeljena priznanja jubilejantom in oktobrskim nagradencem, ob jubileju pa bodo nekaterim poslovnim partnerjem izročene zlate plakete in diplome SVILANITA za dolgoletno uspešno poslovno sodelovanje.

Ob občinskem prazniku je bila otvoritev modernizirane tkalnice, ob tovarniškem prazniku pa bo tovarna odprta tudi za vse občane Kamnika in kupce Svilanitovih izdelkov. V četrtek, 13. oktobra ob 11. do 16. ure bo možen ogled delovne organizacije SVILANIT pod vodstvom strokovnih delavcev in vse, ki jih zanima, kako poteka proizvodnja brisač, plaščev, kravat in modnih dodatkov vabimo, da to priliko izkoristijo. Na ogled pa vabimo tudi učence kamniških šol in vse mlade, ki jih zanima delo v tekstilu in potek proizvodnje.

BOGO WIEGELE

Ob 50-letnici članstva v ZK

Čestitke Klari Perčič

Te dni je bila v prostorih občinskega komiteja ZKS v Kamniku skromna, vendar toliko bolj prisrčna slovesnost.

Brigita Zelezina, sekretarka predsedstva OK ZKS, je v navzočnosti predsednika, članov OK ZKS in sekretarja osnovne organizacije ZKS Zaprice v imenu občinske organizacije ZKS čestitala dolgoletni družbeni delavki KLARI PERČIČ ob 50-letnici članstva v zvezi komunistov. Ob tej priložnosti so jubilejantki izročili tudi spominsko majoliko s posvetilom.

Klara Perčič je vstopila v vrste komunistične partije v Franciji leta 1938, kamor je leta 1929 od-

šla z možem, ki je bil zaposlen v rudniku.

Med drugo svetovno vojno se je pridružila francoskemu odporiškem gibanju.

Po osvoboditvi, leta 1945, je začela aktivno delovati med našimi izseljenci, opravljala je dolžnost sekretarja Združenja Jugoslovancev v Franciji za območje Nort. Zato so jo leta 1945 pritegnili tudi k sodelovanju pri organizaciji bivanja jugoslovanske delegacije na Mirovni konferenci v Parizu.

Skupaj s svojo hčerko je sodelovala v mladinski delovni brigadi na progi Šamac-Sarajevo.

Kdo ne pozna prizadevnega dolgoletnega dela Klare Perčič v Slovenski izseljeniški matici, podružnici Kamnik-Domžale.

Še bi lahko naštevali njeno družbeno politično aktivnost, mnogi dogodki iz predvojnih, vojnih in povojnih dni so Klari še živo v spominu. O tem je stekel tovariški pogovor na sprejemu, pa tudi o njenih pogledih na sedanje težave v našem razvoju. Tovarišica Klara pravi, sedaj je čas, da mladi poprimajo in vnesejo novih idej in svežine v naš razvoj. Tudi naše uredništvo se pridružuje čestitkam ob jubileju!

F. S.

OBVESTILO

Občinski sindikalni svet in Avto moto društvo Kamnik organizirata 16. oktobra AVTO RAL-LY po kamniški občini. Start bo pri spodnji železniški postaji ob 7. uri. Prijave sprejemata AMD in Občinski sindikalni svet Kamnik.

Iščemo manjšo gospodinjstvo pomoč starejšemu upokojujencu Uršič Francu, Zg. Stranje 5, Stahovica. Oglasite se dopoldne od 9. do 12. ure ali popoldne od 16. ure dalje. Plačilo po dogovoru.

R. GRČAR

Dan Metalke na Titovem trgu

Predvsem Titov trg je nekako ustvarjen za najrazličnejši živžav. Tako mislita predvsem Repanšek, ki je malodane vsako soboto v poletnih mesecih poskebel za zabavo ob svojem lokalčku Rondo Veronika in Metalke, ki je renome, ki si ga je trg s tem pridobil, predvsem pa zaradi izjemne lokacije v središču mesta izkoristila za predstavitev svoje ponudbe na prirodnih stojnicah in se obenem tudi na ta način približala kupcu. Vse svoje prodajne artikle — od krampa do gospodinjskih pripomočkov, pa so imeli v soboto, 17. septembra, na Titovem trgu naprodaj z deset odstotnim izrednim popustom.

Za popestritev sobotnih dopoldnevov pa poskrbi tudi Janez Repanšek. In prav to soboto so po nekajtedenskem premoru

(tekmovanje v Ptuj, kjer so dobili najvišje priznanje na področju narodnozabavne glasbe — zlatga Orfeja in številna gostovanja

doma in v tujini) igrali člani priljubljenega ansambla bratov Krt z gostom Francem Pestotnikom — Frančkom Podokničarjem, ki je

s svojimi dovtipi marsikoga zbudil, večino pa vendarle tudi pripravi do smeha (nasmejaj).

Dnevi narodnih noš ali ciganski semenj?

Spet so za nami dnevi kulture in obrti, kot jih radi imenujemo. Tudi narava nam je naklonila nekaj prekrasnih, sončnih dni, le izrabiti jih nismo znali dovolj. Ne mislim, da prireditve, ki so jih prizadevni turistični delavci in druge strukture pripravili, niso uspeli – nasprotno, ljudje so bili navdušeni.

Motilo me je, pa ne samo mene, nekaj drugega. Po časopisih, pa tudi vsa ostala reklamna spo-

V sprevedu smo lahko pozdravili tudi mladega plansarja...

... pa brhko dekle...

ročila, so zagotavljali prvovrstno razstavo ljudske obrti. In kaj smo lahko videli? Množico stojnic s polkvalitetnimi jeans izdelki, več kot deset »štantov« s kičastimi plastičnimi in plehnatimi izdelki ter ostalo bižuterijo, potujoče igralnice. Kako naj drugače imenujem vozila, prirejena kot

... in lovce ter njihovo trofejno vozilo

strelišča, kjer si lahko kot nagrado dobil največ steklenico polkvalitetnega vina. Vse, ki jih to

Gostje navdušeni nad barvitostjo narodnih noš

Uradni gostje naše občine iz pobratene nizozemskega mesta Gönndringen so z navdušenjem spremljali vsa dogajanja Dnevov narodnih noš v Kamniku od 8. do 11. septembra. Vršilec dolžnosti župana Willy Brus, sekretar John Frederics in vodja protokola Wil Rothuizen so prišli v Kamnik 8. septembra popoldne, sprejel pa jih je župan naše občine Maks Lavrinc. Med obiskom so si ogledali številne znamenitosti: s Starega gradu so si ogledali panoramo mesta, obiskali so srednješolski center, novi zdravstveni dom, Fructal, Stol in pošto na Duplici. Od turističnih krajev so se najbolj navdušili nad izjemno naravno lepoto Velike planine,

»razkošje« še ni zadovoljilo, pa so navduševala dekleta in žene z vzkliki: »Kupite srečko, vsaka zadane!« Odveč je poudarjati, da so bile nagrade zapakirane kar skupaj s srečkami in ni bila nobena od njih vredna niti počenega groša – nagrada mislim!

Je bilo pa zato stojnic z obrtniški izdelki manj, saj prodaja domače volne, pletenin, ribniške robe, zdravnih zelišč, lesenih spominkov in morda še česa, le težko zadovolji še tako skromen okus. Če pa ta »okus« pride še od daleč in ga poleg vsega preseneti jo še nove cene naših vrlih gostincev, je vtis popoln in zato se ne smemo čuditi ogorčenju gosta, ki se je vprašal, v soboto proti večeru, če Kamničani res ne znajo ponuditi drugega kot nekaj požirkov piva v plastični časi, za 2200 dinarjev?

Lokalpatriotizem nam sicer

veleva, naj bomo užaljeni, pa čeprav vemo, da ima gost po svoje prav. Veličasten nedeljski spreved s stotimi raznovrstnimi nošami, okrašenimi in domiselno opremljenimi vozovi, harmonikaši, ki so iz svojih mehov izvajali čudovite narodne napeve, res ne more nadomestiti slabe volje, ki se je porajala ob vsiljivih kramarjih.

Druga svetla točka, ki je popestrila dneve od četrta do nedelje, je bila razstava Društva gojiteljev malih pasemskih živali. Obiskalo jo je vsaj 1500 ljudi, čeprav so jih člani pričakovali še več. Je pa res, da je tudi odročnost kraja (tržnica za starim gasilskim domom) naredila svoje. In kaj smo si obiskovalci lahko ogledali?

Največje zanimanje so vzbudili zajci, med katerimi je bil tudi šampion razstave, sedem kil težki nemški orjak. Zanimivo je, da je sodniški odbor podelil še sedem šampionskih naslovov in da so si prav vse prisluzili zajci; goloobi, kokoši, fazani, race, purani in koza pa so tokrat ostali »praznih tac.« Hvala torej gojiteljem, vsem, ki so sodelovali v nedeljskem sprevedu, še posebej narodnim nošam.

Odkrita kritika pa tistim, ki iz Dnevov narodnih noš delajo nekaj povsem drugega. Mar ne bi bilo bolje, če ni pravih idej, da bi se vse skupaj dogajalo le v soboto in nedeljo. Vse bi strnili v dve veselici z narodnozabavnima ansambroma, spreved in predstavitev obrti in tako ohranili avtentičnost.

A verjetno ne bo tako, lov za dobičkom bo tudi v prihodnje leto opravil svoje. Škoda!

MATIC ROMŠAK

Oktober – mesec požarne varnosti

V kamniških in drugih alpah je padel prvi sneg in nas opozoril da se bližajo hladni dnevi ter končno zima. Centralna kurjava ni urejena v nekaterih stanovanjskih in drugih zgradbah. Zato si pomagamo z začasnim gretjem in namestitvijo pomožnih peči. V tem pa je največja požarna nevarnost.

V tem hladnem času pride tako do večjega števila malih in večjih požarov. Na to dejstvo opozarjamo gasilci vse prebivalstvo, vsakega človeka posebej, tudi šolsko mladino. Le tako bomo zmanjšali število požarov in škodo. Gasilci bodo obiskali marsikatero hišo službeno ali zasebno ter svetovali, kako odpraviti nepravilnosti, ki so vzrok nastanka požara. To je tovariški nasvet, ki ga prebivalec lahko upošteva ali pa tudi ne. Prisile ni.

Poglejmo, kje se največkrat pojavljajo napake: slab dimnik, zidan ali pločevinast, prenizek dimnik na strehi, ki ogroža leseno ogrodje strehe, poleg tega pa je še slab vlek in izkoristek goriva. Bližina lesa ali celo vgrajen les v dimnik praktično izziva požar. Pločevinast dimnik, ki je blizu gorljivega materiala, prekratka napeljava zunaj stavbe, je redno vzrok požara. Slabe peči, postavljene na lesen ali gorljiv pod brez pločevine, niso zanemarljive kot vzrok požara. Salonitna cev je samo za zračnik, ne pa za dimnik. Ta cev ne vzdrži toplote, hitro počni in požar je tu. Ta pojav ni redek v naši občini. Paziti moramo še na električne, plinske in druge peči, kam jih postavimo in kaj je v njihovi bližini. Ob odhodu iz stanovanja jih izključimo. Opozoril bi še kmete in ostale kuharje žganja, kam bodo postavili peči in kako bodo izpeljali dimne cevi. Tudi tu požar ni izključen.

V industriji bomo spodbudili delo požarne varnostne komisije, da vsaj enkrat letno, in to v oktobru, strokovno in kritično pregledajo vse delavnice, obrate, skladišča, pa tudi pisarne ne smejo biti izjeme. Tu ni važen samo zapisnik o ugotovljenih pomanjkljivostih, ampak je važnejše, kdo in kdaj jih bo obvezno odpravil. Požari v industriji nam povzročajo ogromno gospodarsko škodo, večkrat nenadomestljivo. Torej je boljše preprečevati požare kot gasiti. O tem bi morali razpravljati vsi naši vodilni ljudje v gospodarstvu in politiki. Toda ne samo razpravljati, pač pa takoj ukrepati, takoj, ko je še čas za to. Razprav je že itak preveč.

Gasilci bodo poleg ostalega dela pregledali in uredili gasilske domove ter orodje. Izvedli bodo več praktičnih vaj skupno na terenu, na najbolj ogroženih mestih. Ta pa so največkrat prav v industriji in gosto naseljenih krajih. Storitni moramo vse, da bo požarov čim manj, najbolje nič, a ob poznavanju slabosti človeškega faktorja to ni mogoče.

JOŽE BERLEC

Teden boja proti sladkorni bolezni

Zveza društev za boj proti sladkorni bolezni želi tudi letos sporočiti jugoslovanski javnosti namen organiziranega boja proti sladkorni bolezni, in sicer v času od 10. do 16. oktobra. Naše društvo se bo vključilo v praznovanje tega tedna z namenom, da prebivalcem kamniške občine nekaj več pove o našem delu, uspehih in težavah.

V posvetovalnici za diabetike v kamniškem zdravstvenem domu je evidentiranih 558 sladkornih bolnikov, vendar jih je večanjeno v društvo za boj proti sladkorni bolezni Kamnik le 82, kar predstavlja le 14,7% vseh sladkornih bolnikov. Ocenjujemo, da je v občini vsaj še 200 neodkritih bolnikov s to boleznijo.

Namen društva za boj proti sladkorni bolezni je predvsem

poživitve sodelovanja med zdravstveno strokovno službo in bolniki ter njihovo prosvetljanje. Društvu je uspelo v sodelovanju z Zdravstvenim domom Kamnik organizirati posvetovalnico za diabetike v kamniškem zdravstvenem domu že leta 1984. Potrebno se je bilo lotiti prepričevanju neorganiziranih bolnikov, da je od discipliniranega izpolnjevanja zdravniških navodil odvisen uspeh zdravljenja sladkorne bolezni. Naloga društva je, da člani in nečlane seznanja o posebnih zdravstvenih in socialnih problemih diabetikov, odkrivanja sladkorne bolezni itd. Zveza društev za boj proti sladkorni bolezni je v sodelovanju z vsemi društvi dosledno dopolnjevanje zakonskih predpisov, ki zagotavljajo brezplačno zdravljenje, patronažno nadzorstvo, zdravila brez participacije. Društvo samo pa je finančno pomagalo sladkornim bolnikom v obliki znižane cene diabetični prehrani (Diemon, Natreen), s prodajo poljubne literature o sladkorni bolezni pa znatno znižani ceni ter, s posredovanjem društvenega glasila. Posebej poudarjamo tudi to, da imajo člani društva poseben popust v Zdravilišču Rogaska slatina.

Kljub našim naporom nimamo uspeha, da bi vključili v naše delo čimveč sladkornih bolnikov. Od boru ni razumljivo, zakaj sladkorni bolniki odklanjajo vključevanje v društvo, saj je članarina minimalna in znaša za celo leto le 500. din. na povabila posameznikom, naj se včlanijo v društvo, dobivamo odgovor: »Kaj pa imam od tega, če sem član društva, saj sem zavarovan v zdravstveni skupnosti.« Posebej skrb zbujajoče pa je, da mlajši sladkorni bolniki ne prihajajo redno na pregled, zdravstvena služba jih mora večkrat pisмено pozivati, na pismena vabila se ne odzivajo in mora zato patronažna sestra osebo te bolnike obiskovati na domu.

V tednu boja proti sladkorni bolezni pozivamo vse sladkorne bolnike, da se vključijo v društvo in da v njem sodelujejo. Da bi lahko naš program čim bolj izpeljali prosimo ustanove, podjetja ter obrtnike za kakršnokoli denarno pomoč.

Tednu boja proti sladkorni bolezni se je priključil tudi Zdrav-

stveni dom Kamnik z naslednjim prispevkom dr. Dragotina Ahlina za Kamniškega občana:

Posvetovalnica za diabetike dela dvakrat tedensko (torek in petek). Vsakokrat pride na pregled približno po dvajset pacientov. Zaenkrat se zdravijo pri nas le diabetiki, ki se zdravijo samo z dieto in tisti, ki se zdravijo z dieto in tabletami. V naslednjem letu si bomo prizadevali, da bi vodili tudi bolnike, ki si morajo vsak dan dajati injekcije insulina. To bo gotovo velika predobitev za Kamnik.

Največja težava, ki jo opažam je, da veliko bolnikov premalo upošteva navodila o dieti. Njihova telesna teža je precej kilogramov nad idealno telesno težo. Kot vemo je nivo krvnega sladkorja odvisen precej tudi od telesne teže in je zato sladkorna bolezen teh bolnikov slabo urejena. Žal bolniki slabe urejenosti svoje bolezni ne čutijo takoj (n.p. s slabim počutjem), ampak šele čez veliko let, ko lahko pride zaradi tega do posledic diabetesa. Te se kažejo v okvarah na ožilju:

– obolenja očesne mrežnice, slabšanje vida, lahko celo slepota,

– okvare cerebralnega, periferne in avtonomnega živčevja (n.p. okvare posameznih živcev, izguba občutka za dotik in bolečino na nogah zaradi pogoste poškodbe nog, driske, zaprtja, motnje potence),

– okvare funkcije ledvic, kar lahko vodi do odpovedi ledvic in potrebe po dializi,

– okvare žil srca in možgan (pogostejši srčni infarkt in možganska kap).

Posledice so torej zelo hude, zato storimo vse, kar je v naši moči, da do njih ne pride. Vse so dokončne in je njihovo zdravljenje le »gašenje požara«.

Že zdaj se moramo zavedati dolžnosti do lastnega zdravljenja. Potrebno je upoštevati enostavna navodila, ki jih bolnik dobi pri nas, izvajati pa jih mora sam doma, vsak dan. To je najboljša nalozba za kasnejše dni. Sladkorna bolezen je kronična, neozdravljiva bolezen, zato bodo morali bolniki živeti z njo do konca življenja. Ta navodila pa so: dieta, fizična aktivnost, vzdrževanje primerne telesne teže. O vsem tem se vedno znova lahko počutite pri nas. Svojo bolezen je treba poznati in pri njenem zdravljenju aktivno sodelovati!

DRUŠTVO ZA BOJ PROTI SLADKORNI BOLEZNI IN ZDRAVSTVENI DOM KAMNIK

Vstopnina je bila prepotrebna

Finančne težave botaničnega vrta v Volčjem potoku so Kamničanom znane že kar nekaj časa. Delavci Arboretuma so se sicer trudili in se že do sedaj kar v največji meri »preživljali sami«, torej z lastno dejavnostjo (urejanje parkov, nasadov...), so zaslužili tudi za najnujnejša dela in posege v parku. Ta pa ni le njihov, ampak, kot poudarja tudi novi direktor »Arboretuma«, diplomirani inženir agronomije Aleš Ocepek, predvsem problem širše družbe in občin, ki mejijo na park in predvsem republike. Na žalost pa vsa moledovanja do sedaj niso zalegla kaj več kot za simbolično dotacijo.

»Hočeš nočeš se bomo morali torej odločiti, da park skomercializiramo (možnosti so v turizmu – kamp, golf igrišče, ...) in ga ponudimo v uporabo tudi drugim organizacijam. Vendar pa menim, da popolna komercializacija tudi ni najbolj pametna rešitev. Del parka mora ostati predvsem spomenik oblikovane narave, kot je to zapisano tudi v odloku o njegovi zaščiti. Park naj bi po moje še vedno služil predvsem kot botanični vrt. Kot eden redkih primerov v Evropi, ki naj služi predvsem v poučne, in če hočete, tudi v estetske namene,« je o parku razmišljal njegov direktor. Poudaril pa je, da so ob slabi finančni situaciji uvedbi vstopnine na vrtu v »Arboretum« niso mogli izogniti tudi zaradi drugih vzrokov. »Vstopnina pomeni tudi večji nadzor nad obiskovalci. S tem hočemo namreč preprečiti večje kraje cvetja in sadik grmovnic. Slednje v parku v zadnjem času namreč niso bile samo izjeme! Denar od vstopnine pa ne bo zadoščal niti za pokrivanje stroškov organizacije čuvajske službe in kulturnih prireditev, ki jih nameravamo pripravljati v parku, na prostem praviloma vsak konec tedna,« je še povedal Aleš Ocepek.

Ob tem naj le dodamo, da je vstopnina za odrasle 200 dinarjev, za otroke pa 50 dinarjev. Prodajajo tudi letne vstopnice (po besedah direktorja je namreč kar dosti obiskovalcev, ki vsak dan pridejo na sprehod v njihov park) – za odraslega stanejo 10.000 dinarjev, za otroka pa 2.000 dinarjev. Kadar so koncerti, je nekoliko višja tudi vstopnina (5.000 dinarjev).

Menimo, da kljub pritožbam oziroma neumestnim pripombam nekaterih, češ sedaj naj pa plačujemo vstopnino za sprehod po gozdu, in še: »Arboretum« že tako živi na račun družbe, sedaj pa še to, zapišimo le to – nikdar nam ni žal odšteti kar nekaj tisočakov za kino predstavo, ki si jo ogledamo v dobri uri, za ogled botaničnega vrta,

kjer so zbrane rastline, ki jih ne vidiš nikjer drugje, pa bi se marsikdo kar »pretrgal«!

Številni pokrovitelji, med katerimi je tudi republiški izvršni svet, so namreč lani zbrali skupaj le 7,25 milijonov dinarjev, za normalno vzdrževanje parka, ki meri 86 hektarjev, pa bi po direktorjevih ocenah potrebovali vsaj 120 milijonov dinarjev na leto.

V prihodnje nameravajo poleg stalnih koncertov in ostalih kulturnih prireditev v edinstvenem naravnem okolju organizirati še šolo vrtnarjenja, fotografiranja v naravi (sedemdnevni tečajji), uredili naj bi tudi nekaj apartmajev, položili električno napeljavo (za ozvočenje in osvetlitev pomembnejših poti), očistili jezera, v katerih vsako leto zgornje veliko listja, in uredili tudi nekaj vodometov.

Svedba pa so si načrti uresničili le, če jim bodo njihovi pokrovitelji zagotovili nekaj sto milijonov dinarjev. Potrkali pa bodo za pomoč tudi v bližnjih delovnih organizacijah.

ROMANA GRČAR

Prelepa sončna nedelja v zadnjih poletnih septembrskih dneh je bila kot nalašč za družinski sprehod po stezicah prelepega parka. Po njih pa se je bilo moč peljati tudi s fjakerjem, ki je obiskovalce čakal že pri vrtu.

Stahovica in njena turistična bodočnost

Pred kratkim sta Turistično društvo Kamniška Bistrica in krajevna skupnost Kamniška Bistrica izdelala poseben vodnik o Mariji iz Županjih njiv in zdravilni poti, ki so jo zarisali oziroma predlagali radiestezi na tistem območju. Ob tej priložnosti so oblikovalci omenjenega vodnika – drobne knjižice o kapelici in magnetizmu okrog nje – organizirali v planinskem domu v Kamniški Bistrici novinarsko konferenco, kjer so občinskim možem, pa tudi novinarjem prikazali že omenjeno novost.

Po besedah predsednika komisije za razvoj turizma v krajevni skupnosti Kamniška Bistrica Franca Jerasa je bil poleg že omenjenega namen sestanka tudi ugotoviti, da smo v zvezi z Marijo in turizmom v tistem koncu prišli do stopnje, ko amatersko delovanje ni več sprejemljivo. »Potreben je profesionalen pristop k celotni ponudbi, ne le okolice kapelice z vsem njenim magnetizmom, ampak tudi občine, z znamenito Veliko planino, Plečnikovimi deli na tem območju itd. V krajevni skupnosti lahko poskrbimo le za reševanje spornih problemov, ki najtesneje zadevajo kapelico in njeno okolico. To so denimo sanitarije, ureditev parkirišč, avtobusne postaje, brunarice – turističnega urada ob postaji, ... Poskrbeli smo tudi za opozorilne table, okrog petnajst jih je, stale pa bodo na vseh vpadnicah in bodo kazipot za Županje njive z označbo oddaljenosti od njih. Podoba kapelice na teblah jim je izdelal arhitekt Vlasto Kopač. Obenem je to zaščitni znak tudi za ostale kazipote, spomenike in tudi spominke.

V krajevni skupnosti skrbimo tudi za lep izgled kraja in izboljšanje gostinske ponudbe. Ta bi naj po našem mnenju bila stimulirana tudi z davčnimi olajšavami za tiste, ki vlagajo v izboljšavo ponudbe,« je povedal Franc Jeras.

Reklamni brušuri naj bi v kratkem sledil še turistični prospekt z vsemi turističnimi, gostinskimi in drugimi informacijami o teh krajih (poudarek na Plečnikovih stvaritvah) ter razglednice. Po kraju naj bi kmalu začeli voditi turiste turistični vodniki, ki jih bodo za to usposobili na posebnih tečajih.

Za vse ostalo, je še poudaril Franc Jeras, pri tem mislim predvsem na prenočišča, pa bi morala poskrbeti širša skupnost. Predvsem pa je za popolnejšo ponudbo kraja potreben strokoven pristop, ki ga je sposobna zagotoviti samo turistična agencija. Svoje sodelovanje je zagotovil Kompas, ki je obljubil, da bo Županje njive obravnaval (v svoji celotni ponudbi, torej) tako kot Medugorje.

Sicer pa omenjena reklamna brošura obsega 22 strani, napisal jo je radijski novinar Črt Kanoni ob svetovanju radiestezista Staneta

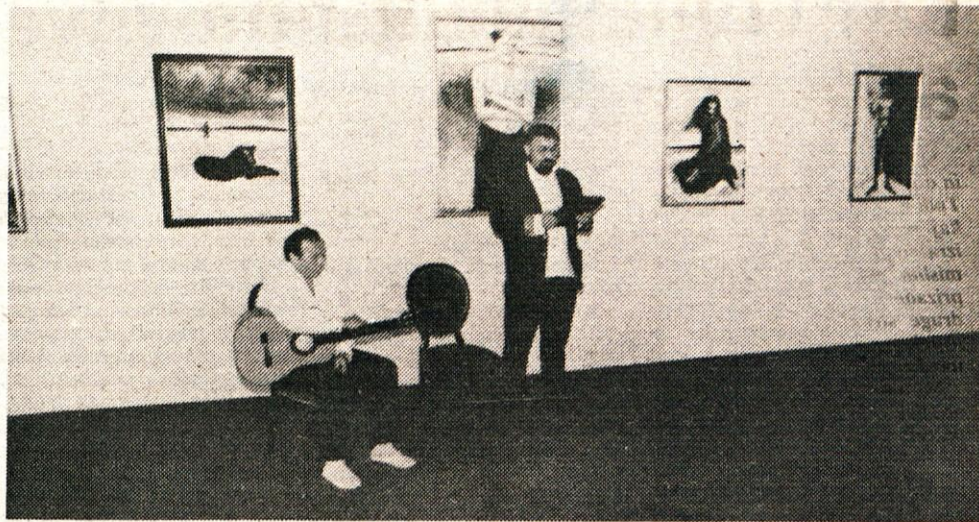
Oblaka. Izdana je v 5000 izvodih, vendar krajevni predstavniki že razmišljajo o ponatisu, predvsem izpopolnjenem z italijanskim prevodom. Knjižico je mogoče kupiti za 5000 dinarjev v kamniških turističnih agencijah, turističnih društvih in gostiščih v okolici Županjih njiv. Poleg podatkov o kapelici z Marijo in osnovnih pojmov radiestezi vsebuje brošura tudi izjave očitvecev (njihova videvanja in občutenja). Ima več barvnih fotografij in prevod v angleščino in nemščino. Narisana je shematska pot do Županjih njiv, na zadnji strani pa tudi pot, ki so jo poimenovali Pot zdravja. Ta poteka od avtobusne postaje v Stahovici po cesti v Zagorico do cerkve Svetega Benedikta v Stranjah in nazaj do kapelice z Marijo. Označene so celo izmerjene količine kozmičnega sevanja.

Na že omenjeni tiskovni konferenci v Kamniški Bistrici je bila poleg nekaterih radiestezistov, ki so še podrobneje opisovali ta pojav in vlogo radiestezi v sodobni družbi, tudi radiestezistka v Oblakovi skupini, Darinka Suljevič, ki sevanje vidi. Takrat je na vprašanje novinarjev, kakšna je razlika med sevanjem v Medugorju in v Županjih njivah dejala: »Sevanje je podobno, razlika je le v njegovi barvi. Energiji sta enako zdravilni, obe imata enako

svetlo sijoči barvi, kar na obeh straneh vpliva pozitivno, pomirjevalno na ljudi.« Na konferenci so predstavniki občine med drugim izrazili zahvalo Oblaku in njegovi skupini, pa tudi prizadevnim članom krajevne skupnosti, ki je z razumevanjem sprejela ta pojav. Z zaupanjem v pojav v Županjih njivah je tudi radiestezi pridobila na veljavi, predvsem pa je dobila možnost, da na osnovi preverjanja v praksi preizkusi svoje znanje.

»V začetku je bilo jasno, da se bodo mnenja kresala, in poleg vsega, da bodo z vsem v začetku izgube. Vendar velja poudariti, da smo izredno zanimiv kraj, z izrednimi lepotami in tudi kulturnimi znamenitostmi,« je dejal predsednik izvršnega sveta Janko Gedrih in poudaril, da se morajo ljudje na pojav navaditi, ob tem pa jih je treba vzgojiti, da se bodo zadeve pomikale v pozitivni smeri glede turizma. Animacija ljudi ima tu namreč velik pomen.

ROMANA GRČAR

Otvoritev razstave Črta Valenčaka

V Repanškovi galeriji na Rudniku je bila 21. septembra otvoritev razstave olj mladega slikarja samouka, sicer pa grafika in fotografa iz Titovega Velenja, Črta Valenčaka. O delu mladega slikarja je na otvoritvi govoril direktor mednarodnega grafičnega centra Zoran Kržišnik: »Je discipliniran, samokritičen in nenehno strmeč k iskanju ustreznega izraza in palete njegove notranje naravnosti. Prepletanje nivojev zakonitosti samorastništva in želja po višji obliki slikarske izrazitosti ga nista zmedli. Občutljiva sprejemljivost za vse, kar ga obdaja, mu je vnesla v barvo tudi zven palete mlade generacije, ki je kot delna naslednica nemškega klasičnega ekspresionizma našla prav v tej smeri mnogo izraznih možnosti. Črt Valenčak se nam kaže prav v zadnjih delih močno predisponiran za tovrstno slikarsko izraznost.«

Na otvoritveni slovesnosti je sodeloval priznani gledališki umetnik iz Mariborskega narodnega gledališča Voja Soldatovič. Bral je dela Evgena Juriča in Ervina Fritza.

R. GRČAR

Naš nagelj na Ptuj

Na letošnjem ptujskem festivalu narodnozabavne glasbe (letos je bil že 19. po vrsti), je sodeloval tudi ansambel NAGELJ iz Kamnika. Na tej prireditvi sodelujejo narodnozabavni ansambli iz vse Slovenije, do izbora na njem pa pride po poprejšnji avdiciji oz. izboru, ki poteka po nekaterih krajih v Sloveniji. To je eno največjih tekmovanj za t. i. »zlatega Orfeja«. Namen tekmovanja je odkrivanje novih talentov, spodbujanje narodnozabavne glasbe. Sama prireditelj je torej na precej visoki ravni, saj slabih ansamblov pravzaprav ni. No pa o sami prireditvi dovolj, rada bi namreč predstavila ansambel, ki je letos prvič sodeloval na tej prireditvi in kot debitant dosegel izreden uspeh, saj so prejeli prvo nagrado kot najboljši debitantje na festivalu, njihova pevka Brigita pa javno pohvalo.

Ansambel Nagelj v sedanji sestavi: Stane Kregar – harmonika (vodja ansambla), Tone Sušnik – solo kitara, Brane Lukan – bas, Brane Jagodič vokal, Brigita Vrhovnik – vokal sodeluje nekaj več kot leto dni in v tem času so vidno napredovali na glasbeni lestvici narodno zabavne glasbe. Igrajo na raznorodnih kulturnih prireditvah in koncertih; sodelovali so na prireditvi »Glasbe treh dežel«, ki je bila na Studencih pri Dobu. Poleg njih

so na prireditvi sodelovali tudi Stoparji ansambli iz zamejstva, folklorna skupina; sodelovali so na Mengeški marelji, v kratkem pa bodo odšli na gostovanje v Avstrijo, tako da so praktično ves čas zasedeni.

Na vseh prireditvah igrajo domače in tuje narodnozabavne skladbe, predstavijo pa se tudi z lastnimi skladbami, za katere jim besedila piše Ivan Sivec, glasbo pa Franc Lipičnik, nekatere pesmi pa »zrežirajo« tudi sami. Tedensko vadijo približno 6 ur, vaje imajo pri vodji, kjer so si uredili svoj prostor. Trenutno pripravljajo izdajo svoje prve ka-

sete, ki jo bodo posneli v studiu »Sraka« v Novem mestu.

Za sodelovanje na ptujskem festivalu so bili izbrani na avdiciji na Dolenjskem. Na prvo mesto so se uvrstili z lastnima skladbama valčekom Ko pride pomlad in polko Ko se vračam z gora. Ta nenadejana uvrstitev jim ogromno pomeni, saj dejstvo, da je stroga 5-članska žirija, ki je ocenjevala vse, od instrumentalne izvedbe do prilagajanja okolja, izbrala njih, pomeni, da je bila njihova izvedba prav gotovo dobra, ne, najboljša med debitanti! Pomeni pa tudi nadaljnje delo. Voljo zanj imajo.

MAJA

Žlahtna figuralika Viktorja Šesta

V razstavišču Veronika razstavlja od 8. do 30. septembra kamniški rojak, ki sicer že nekaj let živi in dela v Mariboru, akademski slikar Viktor Šest. Pripada mlajši generaciji na ljubljanski akademiji šolanih slikarjev – figuralikov, ki so vsak za sebe povsem samosvoje umetniške osebnosti v sodobnem slovenskem figurativnem slikarstvu. Vendar pa vsi izhajajo iz trdnega risarskega in slikarskega znanja v realističnem in virtuoznem upodabljanju človeške figure. Naj naštejemo vsaj nekaj najpomembnejših, kot so Rudi Španzel s svojim značilnim fotorealizmom, žal že pokojni Bard Iucundus s svojsko virtuozno risbo, pa povsem različni brutalno-ekspresivni Marjan Skumavc in seveda generacijsko najmlajši Viktor Šest.

V formalno-estetskem smislu je v Šestovem slikarstvu čutili nekatere vplive slikarstva njegovega akademijskega profesorja, izrazitega figuralika Kiarja Meška in pa daljne odmeve žlahtnega slikarstva Gabrijela Stupice ter seveda, starih mojstrov kot so Hals, Velazquez, Goya itd.

Šestovo slikarstvo obvladuje korektno risarsko in slikarsko znanje. Čeprav šolsko izobražen slikar neprestano bije bitke z lastno izobrazbo, pušajo zmage v teh bitkah blagodejne sadove, kar je pri Šestu še posebej opazno v njegovih risbah, ki nam odkrivajo avtorja kot virtuoznega risarja par excellence. Seveda pa je v teh delih pomembna predvsem tudi vsebina, pomenskost, kajti slikarski rokopi je samo potrdilo v nekem višjem redu stvari umetnikovega izbora iz informacij aktivnih predstavljaj.

Središče Šestovega zanimanja je človeška figura in portret, postavljen v nek imaginaren svet, v historično nadčasovnost. Portretiranci so posebej, »ljudje z roba«, marginalci v historičnem (Don Kihot, Harlekin), socialnem (Znanilec) ali statusnem (Avtoportret, Čarodej) smislu. Skozi karikiranje, grotesknost, pridružen humor so izražena trenutna stanja duha portretirancev; v formalnem smislu pa opazimo nenehno spogledovanje s historičnimi in manierizmi. V Šestovih stvaritvah, predvsem v risbah, ki so včasih simbolično povdarjene z barvnimi akcenti, ljudje igrajo: biljard, tenis, karte; igrajo pa tudi življenje. Če parafraziramo, je življenje torej igra. Tudi slikarstvo je igra, kajti, kot pravi likovni teoretik Herbert Reed, je umetnost v bistvu iracionalna in celo infantilna. V tem kontekstu so z likovno govorico načeta temeljna vprašanja o lastnem bistvu in bivanju, o življenju in umetnosti.

Viktor Šest je s svojim slikarstvom odločno vstopil v slovensko likovno umetnost kot »samotni jezdec«, a obenem formirana slikarska osebnost.

DUŠAN LIPOVEC

Preventivni program mladinskega zobozdravstva

Zobna gniloba je pri nas že tako množično obolenje, da samo z zdravljenjem ne moremo rešiti problema zobozdravstvenega varstva. Zato moramo vsa naša prizadevanja usmeriti v preprečevanje.

Zobno gnilobo preprečujemo z rednim in pravilnim čiščenjem zob, z omejenim uživanjem sladkorja v hrani in pijaci ter s fluoriranjem zob.

KDAJ IN KAKO PREPREČUJEMO ZOBNO GNILOBO?

– zobozdravstveno prosveto začnemo že pri noseči materi in to v šestem tednu nosečnosti. Organiziramo predavanje z diapozitivi, na katerih poučimo bodočo mamico o pravilni prehrani in higieni

– naše delo nadaljujemo pri triletnih otrocih. Vključimo vse triletne otroke skupaj s starši. Organiziramo sistematski pre-

gled in predavanje, demonstriramo pravilno tehniško čiščenje zob na modelu, otroci pod našo kontrolo umijejo zobe v preventivnem kabinetu. Vsi otroci, ki imajo z zobno gnilobo prizadete zobe, so naročeni na sanacijo zob

– sistematsko pregledamo vse otroke, stare 6 do 7 let. To so otroci, ki obiskujejo malo šolo v VVO in tisti, ki obiskujejo malo šolo zunaj VVO. Uspešno sodelujemo z VVO Kamnik. Skupaj s tovarišico ravnateljico Antonijo Urbančič in vsemi vzgojiteljicami, ki vodijo pouk male šole, smo uvedli umivanje zob z zobno ščetko v vse enote VVO v starosti 6 do 7 let. Umivanje zob je v teh starostnih skupinah tudi del njihovega vzgojnega programa.

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da nam pri izvajanju našega preventivnega programa veliko po-

magajo tudi tovarišice vzgojiteljice, ki točno po programu vodijo vse otroke na sistematski pregled. Nato pa otroci prihajajo na sanacijo zob s starši. Statistično pa ugotavljamo, da odzivnost staršev ni 100%, saj kar 30% staršev ne pripelje otroka na popravo zob.

Uspešnost umivanja zob v VVO kontrolira naša preventivna sestra, ki tudi te skupine male šole dvakrat mesečno želira z aminfluoridom. Ugotovili smo, da je v skupinah otrok malih šol v sklopu VVO, ki si redno čistijo zobe trikrat manj gnilih zob, kot pri tistih otrocih, ki v VVO niso redno vključeni.

– nadalje so v naš preventivni program vključeni tudi vsi učenci osnovnih šol in sicer 1, 3, 5 in 7 razredov ter dijaki SENSŠRM 1. in 3. letnikov.

V vseh teh starostnih obdobjih poučujemo vse generacije o zdra-

vi prehrani, posebno o škodljivosti prehrane, zaslane z industrijskim sladkorjem, prikazemo pomen rednega in pravilnega čiščenja zob in dlesni ter nujnost rednih pregledov in pravočasnih posegov pri zobozdravniku.

Za te otroke poskrbimo tudi s fluorovimi preparati. Učenci od 1. do 4. razreda dobijo fluoratril tablete v šoli, v višjih razredih osemletpa razdelimo tube aminfluorid žele, da si doma dvakrat mesečno premažejo zobe.

Kljub danim možnostim ugotavljamo, da pri šolski mladini uspeh preventivnega zdravljenja zob ni najboljši. Največ popraviljenih zob in z najboljšo ustno higieno so učenci nižjih razredov osemletpa. Tu opažamo tudi razumevanje in dobro sodelovanje razrednikov. Prvošolci imajo 77% saniranih zob, tretješolci pa kar 84%. Učenci višjih razredov imajo slabše popravljene zobe,

petošolci 67% in sedmošolci 63%. Najmanj zadovoljni smo s stanjem zobovja pri srednješolski mladini. V prvih letnikih SENSŠRM je od 167 pregledanih dijakov popravljalo zobe 73 in od tega končalo 42. V tretjem letniku pa je stanje zobovja že skrb zbujajoče. Od 111 dijakov jih je popravljalo zobe le 27 in končalo 16.

KAKŠNI SO CILJI ZDRAVSTVENEGA VARSTVA DO LETA 2000?

- 1) Ohraniti moramo čim večji % zdravih mlečnih in stalnih zob
- 2) Učenci naj zapustijo osnovno šolo s popravljenimi zobmi
- 3) Predšolski otroci morajo imeti pred vstopom v šolo popravljene mlečne in zaščitene stalne zobe.
- 4) Do leta 2000 naj bi bilo 50%

otrok v mali šoli brez zobne gnilobe.

5) Pri dvanajstih letih naj ne bi bili več kot trije z zobno gnilobo prizadeti zobje

6) 85% osemnajstletnikov naj bi imelo še vse svoje zobe.

Iz napisanega je razvidno, da uspeh ni odvisen le od zobozdravstvenih delavcev, ampak v veliki meri od otrok samih, njihovih staršev, vzgojiteljev, učiteljev, socialnih delavcev in profesorjev. S skupnimi močmi upamo in želimo, da bi tudi v naši občini imela mladina zdrave in lepe zobe, pa ne samo zaradi zdravja, estetskega izgleda, ampak tudi zaradi tega, ker s preventivno dejavnostjo prihranimo posamezniku in družbi veiko denarja.

Cilj vsakega posameznika je jasen – ostati čim dalj časa zdrav. Mladinsko zobozdravstvo Kamnik

Ob 120-letnici ustanovitve kamniške čitalnice

Naopazno je šla mimo nas 120-letnica ustanovitve kamniške Narodne čitalnice, ki je bila v času narodnega prebujenja in tudi kasneje središče kulturnega in družbenega življenja v Kamniku. Pobudo za ustanovitev Narodne čitalnice sta dala kamniški odvetnik dr. Valentin Prevec in njegov koncipient, slovenski pesnik, Simon Jenko. S pomočjo kamniškega poštarja in posestnika Janeza Debeveca sta začela v drugi polovici leta 1866 pridobivati somišljenike. Skoraj dve leti ustanovitvenih aktivnosti je bilo potrebno, da je 18. marca 1868 Kranjska deželna vlada potrdila

blagajnik Andrej Goli, davčni uradnik knjižničar Gregor Slabajna, posestnik in obrtnik odborniki: Janez Fink, kamniški dekan Aleksander Gasperotti, upokojeni nadporočnik Jernej Grašek, posestnik in trgovec Janez Klander, posestnik. Začetek delovanja Narodne čitalnice sovpada s časom I. slovenskega ljudskega tabora v Ljubotomu in z nastankom programa »Zedinjene Slovenije«. Posebej pa je treba poudariti, da sta ustanovitev in zavzeto delo Narodne

škole ipd.). Leta 1873 se je Narodna čitalnica naselila v zgradbi, ki je služila naslednjih sedem desetletij, kot društveni dom, ki so ga kamničani poimenovali kar »Čitalnica«. Na žalost je to zgodovinsko ime v zadnjih desetletjih izrinila »Veronika« (po istimenski kavarni in razstavišču). Kronika kamniške čitalnice vsebuje zapise o bogati dejavnosti, ki je bila temeljnega pomena za kamniško in slovensko kulturno zgodovino. Značilnost delovanja je tudi v tem, da se čitalničarji niso bali novih oblik v umetniškem in organizacijskem smislu.

Tako se je leta 1882 izoblikovalo iz čitalniškega pevskega zbora Pevsko društvo Lira, prvi primer pevskega zbora na Slovenskem, ki so ga takratne oblasti registrirale kot samostojno društvo. Tudi Lira je začela svojo pot pod zgodovinsko hruško na vrtu Graškove gostilne. Zanimivo je, da so takrat sprejeli društvena pravila, ki v bistvenih točkah veljajo še danes. Prvim desetletjem Lire so vtisnili svoj pečat nekateri izredni možje, ki so postavili temelje kamniškemu zborovskemu petju. Omeniti moramo ustanovitelja in dolgoletnega predsednika Lire Alojzija Vremšaka, zborovodjo in zbiratelja narodnega blaga Franceta Steleta, ki je imel tudi velike zasluge za ustanavljanje pevskih zborov na Primorskem in Koroskem, zborovodjo in skladatelja

Emila Adamiča in druge. Sočasno z ustanovitvijo Lire je krog čitalniških navdušencev sodeloval pri ustanovitvi kamniškega gasilskega društva. Imena Močnik, Samec, Vremšak in še nekateri druga srečujemo tukaj in povsod, kjer je bilo treba delati za razvoj mesta Kamnik in se boriti za njegovo slovensko ime in značaj. Slovensko poveljevanje pri kamniških gasilcih je povzročilo pri Nemcih in nemškutarjih pravi šok.

Leta 1893 je iz razširjenega kroga Čitalničarjev in Lirašev zrasla kamniška podružnica Slovenskega planinskega društva, ki je letos proslavilo 95-letnico svojega uspešnega delovanja.

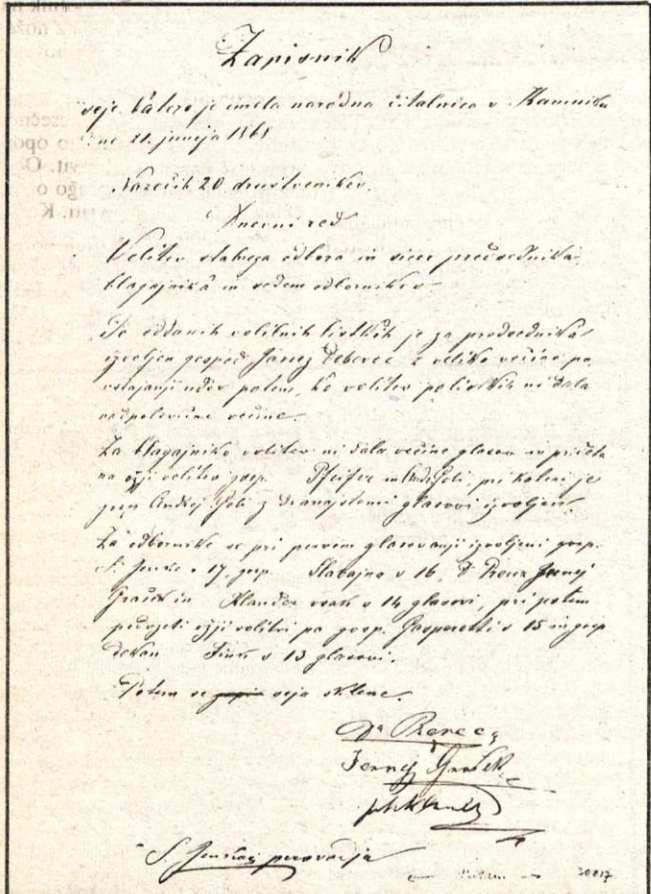
Konec prejšnjega stoletja je živel v Kamniku skladatelj Viktor Parma, ki je v okviru čitalnice ustanovil Kamniški salonski orkester. To je bilo konec prejšnjega stoletja, v letu 1899. Salonski orkester je kasneje prerasel v samostojni glasbeni odsek s svojim poslovnikom in odborom, ki ga je dolga leta vodil vsestranski čitalniški delavec Josip Nikolaj Sadnikar. Dirigenti Viktor Parma, Anton Vaniček, Josip Novotny, Emil Adamič, Fran Kratnar in drugi so pripravili zahtevne koncertne programe. S pogostimi nastopi je salonski orkester ustvaril solidno materialno osnovo za svoje delo (nakup instrumentov, glasbeni arhiv) in mnogo prispeval za razvoj čitalnice kot celote.

Lire in Sokola odkupil stavbo celotni kompleks.

S posojilom so priskočili na pomoč Mestna hranilnica in nekateri zavedni kamničani. Vse to je omogočilo vzorno preureditev društvenega doma, kjer je v novih prostorih zaživela knjižnična gledališka dejavnost se je odvijala v prijazni dvorani s odrom in zastorom s slikarjo Maksa Koželja. Svoje mesto je našla bogata garderoba in prostorna Lirina pevska soba. Na telovadnico se danes opozarja spominska plošča na dvorišču s podatki o sodelovanju kovinarskega delavca Josipa Broza v kamniškem Sokolu.

Prostore v pritličju je čitalnica oddajala za gostinsko dejavnost in z najemno krila stroške vzdrževanja društvenega doma. Na pročelje svoje hiše so čitalničarji zapisali geslo »Narodu in prosveti«, ki je bilo glavno vodilo njihovega delu in je zaznamovalo kamniško kulturno življenje.

JANEZ MAJČENOVIC (Se nadaljuje)

Okrožnica z dne 20. junija 1868 za sklic ustanovnega običnega zbora in seje Narodne čitalnice v nedeljo, 21. junija 1868. Lastnoročno jo je napisal Simon Jenko. Spodaj pa so lastnoročni podpisi obveščeni

(Iz arhiva dr. Alberta Čebulja)

društvena pravila in dovolila ustanovitev Narodne čitalnice v Kamniku.

Še danes stoji na Krautovem vrtu na Šutni mogočno drevo, ki je že pred 120-letji dajalo senco in zavetje gostom Graškove gostilne. Kaj se je dogajalo pod tem drevesom na ustanovnem običnem zboru, ki se je začel 21. junija 1868 ob 3. uri popoldne, je z lepo pisavo natančno popisal »perovodja« Simon Jenko.

Narodna čitalnica je začela svoje delo pod vodstvom prvega odbora, ki je imel naslednje člane:

predsednik Janez Debevec, poštar in posestnik podpredsednik dr. Valentin Prevec, odvetnik

čitalnice onemogočila in dokončno zatrla kamniški »Leseverein« (bralno društvo), kjer so se zbirali Nemci in nemškutarji.

Prva desetletja življenja kamniške čitalnice so imela izrazito narodno-buditeljski značaj in v njih so se razvijale različne dejavnosti. Ob osnovnem čitalniško-knjižniškem delovanju sta posebno aktivnost pokazali gledališka družina in pevski zbor, ki sta organizirala v tistem času zelo popularne prireditve – »besede«. Primerjamo jih lahko z današnjimi »akademijami« in proslavami.

Čitalnica je prva leta gostovala v najetih »društvenih prostorih« v različnih gostilnah (»pri Kreuzbergu«, »pri Krištofu«, »pri Gra-

Hvala Graditelju

Letošnje šolsko leto se je za učence podružnične šole Tunjice pričelo nekoliko drugače kot vrsto let prej; v prebeljenih učilnicah, z zbrušanim in polakiranim parketom, z novim pohištvom v eni izmed učilnic, čez vse pa je seveda nova TELOVADNICA – pravijo učenci.

Marsikdo se bo nasmehnil in si mislil, le zakaj tak »pomp« ob dveh pobeljenih učilnicah, obnovljenem parketu, novem pohištvu in neki telovadnici, saj so to poleg učbenikov in učiteljev osnovni pogoji za dobro počutje in delo učencev neke šole. Toda, če ni denarja, ni tako! In za šole ga je vedno manj in manj, posebno še za kakršnekolik obnovitve in nove nabave.

Pa smo potrkali kar na več vrat za finančno pomoč, da bi naredili vse to, kar danes imamo. Poprosili smo DO Graditelj za pokroviteljstvo nad našo podružnico, ki je nekoč v preteklosti že obstajala, pa je potem z leti zamrlo.

Nekaj prošnji smo naslovili na Svet šole Frana Albrehta, pozabili pa seveda nismo na lastno krajevno skupnost Tunjice, ki nam zadnja leta ob novem vodstvu veliko pomaga in daje občutek, da smo res njena šola.

Ravnatelju centralne šole tovarišu Kaminu je uspelo obnoviti pokroviteljstvo in ker pokrovitelji pomagajo šolam v finančnih težavah, smo dobili zagotovilo tudi za finančno pomoč in za realizacijo določenih del.

Tudi prošnja namenjena predsedniku KS Tunjice, tovarišu No-

grašku, in prek njega seveda članom sveta KS, ni naletela na gluha ušesa in tako je bilo spet nekaj sredstev.

Nekoliko več časa pa je potekalo dogovarjanje za novo opremo, a tudi tu je komisija končno ugotovila, da je nova oprema nujno potrebna in dala Svetu šole zeleno luč za nabavo.

Tako so se sicer šele sredi avgusta začela obnovitvena dela, ki pa so se potem z vso potrebno naglico bližala koncu, ker se je neizprosno bližal tudi prvi šolski dan.

Za vsa opravljena dela in izdatno finančno pomoč naši šoli se iskreno zahvaljujem v imenu učencev in zaposlenih. V prvi vrsti DO Graditelj Kamnik, tovarišu direktorju in delavcem, ki so vsa dela opravili. Kar ne morem mimo tega, da so nam iz prejšnje zbornice uredili sicer miniaturno, a prijetno in nujno potrebno telovadnico, saj je bil vsa leta, kar šolska stavba stoji, pouk telesne vzgoje pogosto odvisen od vremena; potekal je namreč na igrišču pod šolo, ki pa ga danes žal ni več, a to je že druga zgodba.

Ob zaključku pa seveda še zahvala svetu KS Tunjice in ne nazadnje tudi tovarišu Kaminu ravnatelju centralne šole za njegovo angažiranost, da so se dela začela in dokončala v zadovoljstvo vseh nas, ki v tej šoli živimo, se učimo in delamo.

MARJETA SLABE

Jabolka raznih vrst za ozimnico prodam po 800 do 1.000 din. Zabavnik, Tunjice 21.

Oddamo prijazne mlade muce. Hvalc, Podjelše 4/a, Kamnik.

Otroško opremo – globok voziček, posteljico z jogijem, nahrbtnik in sedež za v avto prodam. Tel. 831-062 popoldne.

Starejšo hišo, kmetijo ali zazidljivo parcelo kupim. Tel. 832-169 zvečer.

Inštruiram matematiko, fiziko in osnove elektrotehnike. Tel. 737-278.

Ljubljanska banka

Gospodarska banka Ljubljana, n. sub. o. Poslovna enota Kamnik

Odbor poslovne enote Kamnik objavlja prosta dela in naloge

obravnavanje naložb za tekoče poslovanje

1 delavec za določen čas (nadomeščanje delavke med PD) s končano VI. stopnjo strokovne izobrazbe ekonomske smeri in 9 mesecev delovnih izkušenj

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v roku 8 dni na naslov: Ljubljanska banka, Gospodarska banka, Poslovna enota Kamnik, Tomšičeva 1 Kamnik.

Na osnovi 38. člena o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. l. SRS, št. 18/84) vabimo vse zainteresirane občane v krajevnih skupnostih ter delavce in delovne ljudi v samoupravnih organizacijah in skupnostih, da se udeležijo

JAVNE OBRAVNAVE OSNUTKA ZAZIDALNEGA NAČRTA B-25 FRUCTAL

ki bo v sredo, dne 12. 10. 1988 ob 18. uri v sejni sobi Skupščine občine Kamnik, Titov trg 1 – II. nadstropje.

Izvršni svet Skupščine občine Kamnik je na svoji 86. seji 6. 9. 1988 sprejel sklep o javni razgrnitvi osnutka zazidalnega načrta B-25 FRUCTAL.

Osnutek je javno razgrnjen v avli stavbe Skupščine občine Kamnik, Titov trg 1 in v prostorih KS Podgorje – kulturni dom Podgorje od 26. 9. 1988 do vključno 25. 10. 1988.

SKUPŠČINA OBČINE KAMNIK ZAVOD ZA DRUŽBENO PLANIRANJE IN URBANISTIČNO NAČRTOVANJE

kemijska industrija **KAMNIK** n. sol. o.

SOZD Kemija DO Kemijska industrija »Kamnik« n. sol. o. Kamnik, Fužine 9

Na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja DSSS oz. TOZD objavljamo prosta dela in naloge

1. kuhanje topllega obroka – 2 kandidata

2. operativno planiranje procesne proizvodnje – 1 kandidat

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev za sklenitev delovnega razmerja izpolnjevati še naslednje pogoje:

- Ad 1. – da ima strokovno izobrazbo kuhar – IV. zahtevnostne stopnje
- da ima 1 leto delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih
- poskusno delo 90 dni
- AD 2. – da ima strokovno izobrazbo kemijski ali strojni trehnik
- 4 leta delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih
- poskusno delo 90 dni

Vse pravice in obveznosti so določene v samoupravnih splošnih aktih DO oz. DSSS. Kandidati naj predložijo pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh od dneva objave na naslov: Kemijska industrija »Kamnik«, 61240 Kamnik, Fužine 9. Vse podrobnejše informacije daje kadrovska služba DO, tel. 831-011.

Utoku štirikrat zlato

Organizatorji letošnjega »Mednarodnega sejma usnja in obutve« v Beogradu so zelo pohiteli s prikazom modnih novosti, saj je bila otvoritev v pravi poletni vročini, čeprav je bil datum že »septembrski«.

Kot običajno, so tudi letos predstavili svoje izdelke vsi pomembnejši domači proizvajalci usnjene konfekcije, galanterije in obutve. Razstavljeni izdelki, izdelani po zadnjih zapovedih evropskih smernic mode za sezono jesen-zima 88/89, so sicer privabili veliko obiskovalcev, manj pa je navduševal obisk kupcev, katerim se je gotovo čas poznega poletja zdel še veliko preuranjen

za večje nakupe jesensko-zimske konfekcije.

Seveda sejemске prireditve poleg kupčij prinašajo tudi različna priznanja.

Bera nagrad je bila letos za UTOK izjemno ugodna, saj je prejel štiri priznanja. Najvišje priznanje te sejemске prireditve, ZLATA KOŠUTA, ki se podeljuje posebej za dejavnost usnjene konfekcije, galanterije in obutve je pripadala Utoku za športno skupino pasov s torbicami, ki so bile sestavni del ženske kolekcije »tenis«. Visoko priznanje so tej skupini, oziroma ženskemu kompletu s pasom in torbico iz bele ovčje nape, potiskane z zla-

timi črtami in »tenis motivom«, kombinirano z rjavimi paspularmi, podelili tudi potrošniki, ki so tudi letos ocenjevali razstavljen izdelke v okviru posebne izložbe, ki jo je organiziral UKIM.

Omenjeni komplet je prejel prvo nagrado v vrstni usnjene konfekcije, ZLATNO STATUO. Kreatoriki Tatjana Fugger so za nagrajene modele podelili osebnostno priznanje PRSTAN ZLATA KOŠUTA, kar je v merilu individualnih nagrad zopet najvišje priznanje.

Zlata plaketa za kakovosten proizvod pa je pripadla Utokovi svinjski oblačilni napi.

MIHELA GLAVAC

Črna kronika

Kamnik — sračje gnezdo

Počitnik in dopustov je že davno konec za večino izmed nas, zato so pred vami novo-stare popoprane zgodbe iz starodavnega Kamnika. Starodavnega že, a zakaj sračjega, se bo vprašal marsikdo?

To definicijo sem si dovolil, ker se je avgusta zgodilo toliko tatvin, da skoraj ni Kamničana, ki ne bi bil vsaj malenkostno oškodovan. Malce sicer pretiravam, vendar naj naštejemo le nekaj nakradenih predmetov. Poleg številnih koles in koles z motorji je vse bolj iskano blago postal denar, pa starinsko pohištvo, plinska jeklenka, kolesa z osebne avtomobila, kardanska os iz traktorskega motorja, žarometi z osebne avtomobila, metrska drva, dva vrtna stroja, dve motorni žagi, zvočnik, sončna očala, vrči za pivo, jelenovo rogovje, deli avtomobilov, radiokasetofon, akumulator, devize, dokumenti in še bi se kaj našlo. Ta obširen seznam bomo verjetno lahko kar redno širili, saj gospodarsko ekonomska situacija ne daje upanja, da se bo med nas vrnilo izobilje; tatovi pa se kar naprej vračajo!

Tokrat sogovornika med miličniki nisem iskal, saj vas nameram seznaniti z novo kaznovano politiko, ki naj bi bolj kot stara prispevala k vzpostavitvi reda na naših cestah. Od oktobra naprej bomo plačevali za isti prekršek vsaj desetkrat več. Od štirih do dvajset starih milijonov bo plačal tisti, ki se bo prevažal po pasu, določenem za nasprotni promet, tisti, ki bo v naselju za 30 km/h prekoračil dovoljeno hitrost, tisti, ki bo prevozil rdečo luč, tisti, ki bo prehitel po desni strani, tisti, ki bo prehitel stoječo ali premikajočo se kolono, tisti, ki ne bo ustavljal pred prehodom za pešce, če bodo le-ti na njem, tisti, ki bo imel vgrajene v vozilo posebne naprave za dajanje zvočnih in svetlobnih signalov, tisti, ki se ne bo ravnal po prometnih znakih, tisti, ki bo vozil brez vozniškega dovoljenja, tisti, ki bo vozil pomanjkljivo opremljeno vozilo, pa tudi vsi tisti, ki bodo neupravičeno odklonili preskus z alkotestom...

Milejše kazni, od dva in pol do petnajst starih milijonov bodo doletele vse udeležence v prometu, ki bodo vozili s tehnično nepregledanimi vozili, voznike, ki ob vožnji mimo avtobusa, v kategoriji vstopajo ali izstopajo potniki, ki ne bodo zmanjšali hitrosti, voznike, ki se ne bodo prepričali, če na vozišču lahko store želeni premik itd. Za ti dve kategoriji prekrškov se lahko odredi tudi zaporna kazen, od trideset (za drugo) do šestdeset dni (za prvo), medtem ko življenje na državne stroške ni možno, če voznik v naselju prekorači hitrost za manj kot 30 km/h, če prehitava drugo vozilo pred prehodom za pešce, če za drugim vozilom ne vozi v predpisani razdalji, če voznik kolesa z motorjem in osebe, ki se vozijo na njem, na glavni omenjeni prekrški bodo stali po dva milijona, še petsto tisočakov manj pa bodo odsteli vozniki, ki avtobusu ne bodo omogočili odhoda s postaje, ki bodo delali premike brez opozorila ali ustrezne signalizacije, ki bodo v naselju vozili s hitrostjo, ki bo do 10 km/h večja od predpisane, pa tudi tisti, ki ne bodo imeli brezhibnih naprav in opreme, razen krmilnih naprav, za ustavljanje in pnevmatik.

Se nižje, milijon in pol teže kazni bodo plačevali vsi, ki med vožnjo ne bodo pripeti z varnostnim pasom, vsi, ki bodo s premajhno hitrostjo ovirali promet ali pa zunaj naselja vozili do 10 km/h prehitro, vsi, ki pri sebi ne bodo imeli ustreznega vozniškega dovoljenja ali ga ne bodo hoteli pokazati (isto velja za prometno dovoljenje ali potrdilo o začasnih registracijah)...

Le petsto »jurjev« pa bodo olajšani vozniki, ki na vozilu ne bodo imeli predpisane štivila registrskih tablic ali bodo te slabo vidne, osebe, ki bodo z odpiranjem vrat ogrozile promet in gonilci, ki živine ne bodo gnali povsem ob desnem robu ceste (brez asociacij, prosim).

Seznani ste se le z delčkom zakona, ki nam bo od 11. oktobra

naprej po novem praznil žepa in priznali ali ne — bil je že skrajni čas!

Prometne nezgode — 42

Izmed tridesetih lažjih PN, jih je bilo skoraj polovico z udeležbo tujih državljanov. To ni nič nenavadnega, saj je lepo avgustovsko vreme v Kamniku privabilo množico turistov, ki so med vožnjo bolj občudovali naravne lepote, kot cesto in ovire na njej.

Dve nezgodi sta povzročili tudi srnjaka, zato ne bo odveč malo večja pozornost med vožnjo skozi ali mimo gozdov. Tovrstna nesreča namreč ne prinese koristi nikomur.

Iz zdravstvenega doma so sporočili, da se je v naselju Pirševo, v Tuhinjski dolini, ponesrečila občanka in da je na kraj nezgode že poslano reševalno vozilo. Poškodovana se je Justa M., medtem ko je s traktorjem, za katerega je bil priključen kmečki voz, pobirala seno na travniku. Na strmini se ni najbolje znašla, saj ji ni uspelo prestaviti v nižjo prestavo in traktor je pričel drseti. Po petdesetih metrih se je prevrnil in Justi polomil nekaj rebra. Vse skupaj bi se lahko končalo mnogo huje, saj vozniki traktorjev radi vse preveč rutinsko ravnajo, ker oni pač — znajo!

Marku K. iz Podloma gre zahvala, da je bil povzročitelj PN po pobegu kmalu prijat. Jože S. iz Kamnika je preskušal svoje rally sposobnosti po gorski cesti na Črnivec, dokler ni butnil kole-sarja Zlatka G. iz Domžal, ki se je »dolgi in široki zleknili« po cesti. Ker je Jože, v nasprotju s cloveško in prometno etiketo odpeljal naprej, se je Marko, ki je vse skupaj videl, podal za njim in ga vrhu Črničca tudi ustavljal in zadržal do prihoda miličnikov. Seveda so ti Jožeta takoj preskusili z alkotestom, mu začasno odvzeli dovoljenje in prepovedali nadaljnjo vožnjo. Ukrep sledi!

Da sta pijača in volan zelo neposrečena kombinacija, se je velikokrat izkazalo, čeprav jo vozniki še vedno radi preskušajo. Tudi Salko Š., stanujoč v Kamniku, je storil enako, zato je na Ljubljanski cesti spregledal kole-

sarsko Antonijo Z. Zaletel se je vanjo, da jo je vrglo na pokrov motorja in naprej na streho, od koder je padla na vozišče. Nemudoma so jo odpeljali v klinični center, voznika pa v zdravstveni dom, na odvzem krvi, saj je odklonil preskus z alkotestom. Je že vedel, zakaj!?

Namesto četrtega primera, pa majhen pripetljajček, s katerim želimo le opozoriti. Grajo prepuščam drugim. Desetega septembra smo se ob 22. uri, z avtomobilom znamke golf vračali iz Domžal, ko nas je nenadoma, še pred odcepom za Mengeš, prehitel avtobus — krpan. Ker je bila njegova hitrost precej nad dovoljeno, smo sklenili storiti majhen poskus. Prehiteli smo ga in takoj zmanjšali hitrost na dovoljenih 40 km/h. Ker nas pred križiščem ni mogel več prehiteti, je pričel obupno utripati z lučmi in prižgati levi smerokaz. Kmalu je res prišel do zadoščenja, saj nas je že kmalu po prehodu čez železniško progo s hitrostjo več kot 90 km/h spet prehitel in odbrzel proti Mengšu. Komaj smo utegnili opaziti, da ima na zadnjem delu vozila nalepko — dovoljena hitrost 70 km/h. Ali se še kdo sprušuje, zakaj imamo toliko mrtvih v nezgodah, v katerih je udeležen avtobus?

Kazniva dejanja — 45

Da ne polagamo pretirane pozornosti družbeni zaščiti, niti samozaščiti je jasno, zato kar takoj k stvari.

Telefonsko obvestilo je sprožilo obsežno akcijo mož v modrem, ki so se podali v lov za vozilom in osumljenci. Ti naj bi v Stahovici, izpred gostilne izmaknili dve koriti z rožami in nato pobegnili v smeri proti Kamniku. Nekaj časa so se modro belemu vozili izmikali, na Ljubljanski cesti pa so jih le prijeli. Med preskavo na postaji je bilo ugotovljeno, da je rože ukradel Andrej B. iz Ljubljane, pri tem pa ga je varovala pištola znamke waltherr, ki so jo kasneje našli v grmovju, skupaj z odvrenimi rožami. Storičca in njegove prijatelje so izročili ljubljanskim miličnikom.

Silva C. iz Kamnika je prijavila vlom v svojo stanovanjsko hišo. Neznane je vanjo prišel skozi okrepčevalnico Račka, mimogrede spil dve pivi, si ogledal prostore, poiskal ključ od vhod-

nih vrat, jih odklenil in odšel. Ali je to še en dokaz več, da žejna ne pozna meja?

Luka I. iz Znojil je bil neprijetno presenečen, ko je ugotovil, da so mu iz gospodarskega poslojja ukradli motorno žago in varilni aparat. Nemudoma je obvestil miličnike, ki so potrdili prijavo in ugotovili, da je Luka v silni žalosti spregledal, da je tudi električna vrtalka zamenjala lastnika.

Da tatovom ne bomo vedno očitali pomanjkljive kreativnosti, naj opišem naslednji primer. Stane Š. iz Ljubljane je kot potujoči prodajalec prodajal tekstilne izdelke pred samskim domom SGP Gradbinca. Oblačila je bilo možno kupiti na tri obroke, zato se je kupcev kar trlo. Eden izmed njih je nabral tekstila za 200.000 dinarjev, podpisal dobavnico z imenom Mustafa Basta (originalno!) ter z obljubo, da se vrne z osebno izkaznico, odšel v svojo sobo. Ker ga ni bilo nazaj, je prodajalec zasumil, da nekaj ne bo v redu in je poklical miličnike. Ti so preiskali sobo, zasegli predmete, medtem, ko je nepridiprav pobegnil skozi okno. Stane se lahko le srečni zvezdi zahvali, da »Mustafa« akcije ni bolje pripravil in denimo pobegnil z avtomobilom.

Javni red in mir-28

Včasih so v preprih in pretepih uporabljali v glavnem le roke in pa kakšno palico, danes pa zasledimo vse več primerov, ko oče nekajkrat zabode sina, ko družinski poglavar podi družino po dvorišču, s sekiro, ko žena v samoobrambi z nože piči moža in še bi lahko naštevati. Le kaj je vse te ljudi pahnilo v takšno agresivnost?!

Neki Francelj iz Kamnika je prijavil, da je v Kidričevi ulici, pri družini B., prišlo do spora v družini — konec I. dejanja. Ne dolgo zatem je na postajo prišla še Angela iz Kamnika in zatožila Franca B., da doma pretepa ženo in mlajšo sestro — konec II. dejanja. Tretje dejanje je vse skupaj prav po Shakespearovski zapletlo, saj so k miličnikom prišli »glavni akterji« drame. Tudi oni so želeli nekoga prijavit; menda naj bi vse skupaj zakuhala oseba iz zakulisja, ki je pretepla očeta Franca — konec drame. In epi-

log: prijaviteli so le »glavo družine«, med tem ko so ostale razglasili za statiste in jih napotili domov. Kritika se že piše!

Vitomir D., stanujoč v Kamniku, je na postajo prinesel pokazat svoj okrvavljeni nos, ki sta ga pred Delikateso obdelala dva možka. Miličniki so Muja K. in Šarjira P. našli in se pogovorili z njima, pa tudi z opazno vinjenim Vitomirovom so izmenjali nekaj besed. Skratka, pogovor je potekal pod geslom — »ostanimo prijatelji«. Edina dilema je, če so fantje to razumeli?!

Užaljena Stana N. je prijavila nasilnega moža, ki pa, kot so kasneje ugotovili, sploh ni bil tako zelo nasilen. Po njenih besedah jo je življenjski sopotnik najprej pretepel, potem pa z nožem v roki napodil iz stanovanja. Druga, resničnejša stran zgodbe pa pravi, da sta se zakonca sprla zaradi čistoče nekajmesečnega otroka. Bil je »higiensko oporečen«, se pravi — neprevit. Očeta je to ganilo in je soprogo oplazil z vojaškim pasom po riti. Konec!

Iz železniške postaje so poklicali na pomoč, češ da se na potniškem vlaku, ki je pripeljal iz Ljubljane, nahaja vinjen možki, ki vznemirja potnike in noče zapustiti vlaka. Mimogrede, tudi vozovnice ni plačal. Še pred prihodom miličnikov je storil še en greh; v vagonu je izpraznil mehur in tako olajšan odšel z njimi. Železničarji se olajšali najbrž niso, prav gotovo pa so si oddahnili.

Skoraj nehoti se vprašamo, kje je bila tokrat agresivnost sprevednikov, ki jo tako radi pokazujejo, če šolarji ali študentje kaj »zamočijo« z mesečno vozovnico?

Najditelji — Najdeno

Hisen Bajraktari iz Ljubljane — hranilno knjižico, Peter Kotnik iz Kamnika — planinski nahrbtnik, Franc Bregant iz Kamnika — možko denarnico, Milka Drolc iz Snovika — denarnico z denarjem in dokumenti, Mara Spruk iz Kamnika — bančne čeke, Marija Zabret iz Most — dokumente, 200 mark, 20 dolarjev in 250 grških drahem, Abdulah Murić — pony kolo, Ciril Lombergar iz Perovega — registrsko tablico in Erunad Murić — možko športno kolo

MATIC ROMŠAK

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mami, mame in babice

ANE STELE

rojene SMOLNIKAR

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste jo pospremili k večnemu počitku, ji podarili cvetje in nam izrekli sožalje. Posebna zahvala g. župniku, osebju in stanovalcem Doma upokojencev Kamnik za skrbno nego, za cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti, pevcem Solidarnosti in cerkvenim pevcem, tovarišici Mariji Lavričevi in tovarišu Antonu Modicu za poslovilne besede, praporščakom, kolektivu DO Kočna — trgovina Duplica in DO Kočna Kamnik.

Žalujoči: otroci Štefka, Milka in Ivan z družinami

Kamnik, septembra 1988

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, oče in dedek

AVGUST SEVER

klepar in vodovodni instalater v pokoju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje ali denar za druge namene in spremstvo na njegovi zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo za izkazano pomoč v žalosti dobremu sosedu dr. mag. Francu Kranjcu in njegovi ženi. Iskrena hvala tudi gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred in lepe besede ob slovesu, govorniku DU Kamnik in Janiju Krtu za melodijo Tišina. Iz srca, v vam vsem, hvala.

Žalujoči: vsi njegovi

Kamnik, septembra 1988

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga teta

GIZELA ŽEROVNIK

Petrova Gizela

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom posebno po Koželjevem, Pavličevim in Premelčevim za dolgoletno pomoč in osebju Doma upokojencev v Kamniku, ki ji je lajšalo težke zadnje dni. Prav tako hvala g. župniku, govorniku Društva upokojencev Kamnik ter vsem sorodnikom in znancem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, nam izrekli sožalje in ji darovali cvetje.

Žalujoči: vsi njeni

September 1988

ZAHVALA

Ob mnogo prezgodnji smrti našega dragega, ljubljenega moža, očeta in dedja

EMILA TRAMPUŠA

smo dolžni največjo zahvalo vsem, ki ste ga imeli radi. Iskreno se zahvaljujemo za vse pisne in ustne izraze sožalja in vsem, ki ste nam s toplo besedo in dejanji stali ob strani. Predvsem se zahvaljujemo predstavnikom iz DO KIK tovarišu Movernu in iz AMD Kamnik tovarišu Merčunu za poslovilna govora, pevcem in duhovniku. Prisrčna hvala vsem za podarjeno cvetje, ki krasi njegov prerani grob in vsem, ki ste ga tako številno pospremili na zadnji poti.

Vsi njegovi

Kamnik, septembra 1988

Cvetličarna Mateja Korošec

Glavarjeva 75, Komenda

Nudimo vam bogato izbiro lončnic, rezanega cvetja, aranžiranje daril, vence, aranžmaje, poročne in avto šopke, sadike mačeh. Sprejemamo naročila za 1. november.

Delovni čas: od ponedeljka do petka od 8. do 12. ure in od 16. do 19. ure, sobota od 7. do 18. ure. Se priporočamo!

Komunalno podjetje Kamnik, Cankarjeva 11

objavlja naslednje potrebe po delavcih:

strojnik LGM

Pogoja: — tečaj za strojnik LGM ter vozniški izpit »C« kategorije — 1 leto delovnih izkušenj

strojnik na nihalni žičnici

Pogoja: — KV delavec kovinske ali elektro usmeritve — 6 mesecev delovnih izkušenj.

Prijave s potrebnimi dokazili pošljite na zgornji naslov v roku 8 dni.

ZTKO (svet za predšolski šport) organizira tudi letos vadbo za otroke pod strokovnim vodstvom

Vadba bo v telovadnici starega zdravstvenega doma vsak ponedeljek od 16. do 17. ure za skupino do 5 let (lahko v spremstvu staršev) in vsako sredo od 16. do 17.30 za skupino od 5 do 7 let starosti.

Pričetek vadbe obeh skupin bo prvi teden v oktobru (3. 5. oktober).

Vadba bo brezplačna. Prijave bo sprejemala voditeljica Helena STERLE na začetku vadbe. Športni zdravo! Strokovna služba ZTKO Kamnik

Planinci na otvoritveni slovesnosti

Cojzova kočja dograjena

Zastavljeni načrti za razširitev in posodobitev Cojzove kočje na Kokrškem sedlu so uresničeni. Polna tri leta zelo intenzivnega dela je bilo potrebno, da je planinska kočja na višini 1793 m dobila končno podobo. Poletni meseci zadnjih let so bili za precej planincev rezervirani za udarniško delo, sicer bi kočje v tako kratkem času in ob takih finančnih možnostih ne mogli dokončati do roka – do 95-letnice PD Kamnik; 18. septembra 1988 so povečano in posodobljeno kočjo slovesno odprli in jo izročili v uporabo planincem.

Ta del Kamniško-Savinjskih Alp, vključno s Kokrškim sedlom, je za planince zelo vabljiv in mikaven. Številne planinske poti, ki se združujejo na Kokrškem sedlu, privabljajo vsako leto več planincev in ljubiteljev gora. Zanimive in zahtevne ture ter prehodi zahtevajo precejšnje napore in hkrati nudijo izredne planinske užitke. Obiskovanje vrhov, kot so Grintovec, Kočna, Dolgi hrbet, Skuta, prehodi na Kamniško sedlo in prek Kalške gore na Krvavec, pa še mnogi drugi, privabljajo vse več gornikov, ki bodo v Cojzovi kočji dobili solidno postrežbo in planinske ugodnosti. Planinska postojanka na Kokrškem sedlu sprejme v povečani jedilnici več kot 100 obiskovalcev, prav tako bo lahko udobno prenočilo več kot 100 planincev. Poleg jedilnice je zelo pomembna pridobitev nova kuhinja, lepa in dobro opremljena ter svetla, urejene so sanitarije, ki so bile do sedaj sploh neprimerne. Za postojanko pomeni veliko ugodnost živa voda, ki priteče iz izvira pod Pasjo glavo, po ceveh v zajetje, zgrajeno nad kočjo.

Slovesnosti ob otvoritvi so se udeležili mnogi planinci, ki so

prihitehi na tako pomembno prireditve kljub relativno hladnemu vremenu. Nagovor je imel Tomaž Banovec, do pred kratkim večletni predsednik Planinske zveze Slovenije. Kamniškim planincem je čestital na častno izpolnjeni nalogi, govoril je o pomembnosti te pridobitve za planinstvo na sploh, zlasti v sedanjem času, ko se skoraj ne poznamo več med seboj, ko se med našimi narodi krhajo prijateljske vezi, zato je po njegovih besedah gora-planina bila in je še vedno danes povezovalnik in čuvar slovenstva.

Predsednik PD Kamnik Slavko Rajh je zbranim poročal o poteku gradnje, o težavah in o razumevanju družbene skupnosti in združenega dela ter posameznikov. Pri gradnji kočje je bilo opravljenih več kot 12.000 ur prostovoljnega dela. Vrednost del presega 120 milijonov din. Poleg prispevkov združenega dela, prostovoljnega dela planincev, so sredstva prispevali še: Planinska zveza Slovenije po družbenem dogovoru, sredstva iz naslova PVP, sredstva zavarovalnice Triglav in prispevkov posameznikov. Največ sredstev je nepovratnih, del sredstev pa bo PD Kamnik odplačeval pod zelo ugodnimi pogoji.

Kamniški planinci so zadnja leta morali premagati ogromno težavo, da so uspeli uresničiti tako velike naloge, pridobitve pa bodo koristili vsi obiskovalci gora.

V poročilu je bila še posebej poudarjena zasluga za tako obsežna dela smrtno ponesrečenega načelnika gradbenega odseka PD Kamnik Vlada Goloba, ki je umrl 12. julija 1986 na delovni akciji. Po njem so ob tej priložnosti poimenovali najlepší del jedilnice. Veliko zaslug pri gradnji kočje

na Kokrškem sedlu ima Miran Beč, ki je prevzel po nesrečni smrti Vlada Goloba načelnišvo gradbenega odseka in je prerezal vrstico. Brez neumornega dela že kar priletnega zidarja in organizatorja Naceta Goloba bi se gradnja močno zavlekla. Miro Gradišek je nadvsem vestno opravljal dolžnost žičničarja in bil vedno pripravljen poprijeti za delo. Omeniti velja skupino Franceta Goloba in še mnogo drugih požrtvovalnih in skromnih planincev, brez katerih bi 95-letni življenjski jubilej PD Kamnik ne bil tako slovesen.

Kulturni program so pripravili fanfaristi godbe napihala Solidarnost iz Kamnika, Moški pevski zbor Lira, ki je vedno sodeloval na vseh slovesnostih PD Kamnik, je zapel zelo ubrano več planinskih, narodnih in ljudskih pesmi. V zabavnem delu je sodeloval neumorni harmonikaš Janez Klanšek, ki je planince tudi sicer zabaval z veselimi vižami.

Otvoritev kočje na Kokrškem sedlu bo ostala v prijetnem spominu sto planincem, ki so se zbrali na sedlu in s tem dali polno priznanje organizatorjem gradnje PD Kamnik in vsem drugim številnim sodelavcem, delovnim organizacijam, obrtnikom in ostalim, ki so vsak po svojim močeh soustvarjali tako, da Cojzova kočja na Kokrškem sedlu v novih prostorih že sprejema planinske obiskovalce v prijetnejšem okolju.

Darilo planincem za 95-letnico PD Kamnik je lepo, bogato in prežeto z znojem ljudi, ki so kočjo gradili. Zadovoljni so s tem, kar so dosegli, pravijo kamniški planinci, zadovoljni pa bodo tudi obiskovalci, ki jih bo planinska pot vodila v ta prelepi del Kamniških planin. STANE SIMŠIČ

Ohranite si vitalnost

Vsako, še tako lepo ohranjeno telo lahko izgubi svojo obliko. Zato je čas, da tudi vi pričnete razmišljati o zdravem vsakdanjem načinu prehranjevanja. Dejstvo je, da moramo vedeti, kaj je v hrani, ki jo uživamo, ter pričeti razmišljati, zakaj jemo preveč, in sočasno priti do spoznanja, da je zgubljanje teže ali pa

zgolj ohranjanje le-te cilj, ki si ga mora vsak posameznik postaviti sam sebi.

Torej je čas, da se tudi vi odločite za moderen, bolj zdrav način življenja in videli boste, da vam ne bo žal.

Imate možnost, da preskusite program po zamisli zahodnih strokovnjakov, kako pomagati ljudem iz vsakdanjih težav in jim popestriti delovni teden z družbenimi športnimi srečanji, primernimi za vsak spol in starost. Ob prijetni glasbi in fizičnem naporu pride do prijetne utrujenosti, ki povečuje razpoloženje in istočasno zbuja spoznanje, da smo naredili nekaj pozitivnega za svoje telo.

V sodelovanju z vašo lokalno telesnokulturno organizacijo smo torej organizirali štiriurno tedensko vadbo, tako za moške kot za ženske (starost je neomejena!), s pričetkom v oktobru, trajala bo do konca meseca aprila leta 1989, vključevala pa tri različne športne panoge: jogo, aerobiko, keep, feet.

Da bi vadbo omogočili čim več

občanom, je letna participacija zmanjšana na 20.000 din.

V kolikor menite, da se ne boste mogli redno udeleževati vadbe, lahko plačujete posamično, vsakokrat 1.000 din samoudeležbe.

Ker je število udeležencev zaradi prostorske stiske omejeno, vas prosimo, da prijave čimprej oddate v pisarni ZTKO Kamnik, Kajuhova pot 12, Kamnik (tel. 831-564); tu boste dobili tudi nakaznico, omenjeni znesek pa morate poravnati do 15. oktobra 1988.

Pričetek vadbe v četrtek, 6. 10. 1988.

Urnik vadbe: – četrtek, od 20.15 do 22. ure (ženske) v telovadnici OŠ Toma Brejca,

– nedelja, od 8.30 do 10. ure (moški, ženske) – malo bolj zahteven program, v telovadnici pri Zdravstvenem domu.

Zagotavljamo vam, da boste ob redni vadbi in primerni dieti (ki vam jo bomo svetovali) v kratkem času dosegli cilj. Športni zdravo!

SIMONA BRLOGAR

Nogometni utrip

Na nogometnem igrišču Virtusa lahko mimoidoči že nekaj časa opazujejo, kako se igralci NK Stol Virtus podijo za nogometno žogo. Poglejmo si zato, kako so nastopali mladinci in člani tega kluba v začetku novega prvenstva.

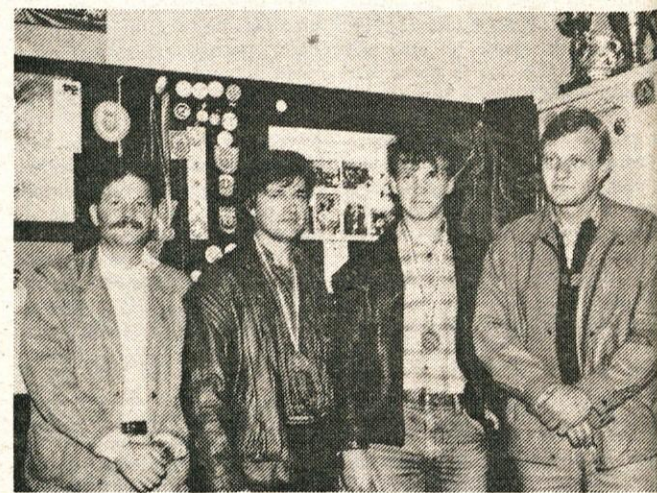
Člani, novinci v slovenski nogometni ligi, so prvenstvo začeli odlično. V prvih štirih kolid so trikrat igrali neodločeno (Elkroj, Domžale, Pohorje) in enkrat zmagali (s Svobodo). Tako je ekipa dokazala, da je sposobna več, kot pa le obstanka v ligi. Mladinci pa so letos med favoriti za prvo mesto v 2. slovenski nogometni ligi. V prvem letošnjem kolu so, zaradi podcenjevanja, izgubili točko z novinci v ligi (Britof), nato pa nanizali tri zmage (Adria, Radomlje, Medvode) in tako v prvih štirih kolid opravili vlogo favorita. Lestvica: Stol Virtus 7, Tabor Jadran 6, Britof, Solinar Piran, Svoboda 5, Litija, Slavija, Medvode 4, Primorje 3, Usnjar 2, Radomlje 1, Adria 0.

Vse ljubitelje dobrega nogometa (v Jugoslaviji ga ni ravno na pretek) igralci Stola vabijo na nogometne tekme v športni park Virtus.

ROK RAVNIKAR

Smučarski klub Kamnik – ALPSKA ŠOLA

vljudno vabi vse za šport navdušene otroke, stare 8 let in manj, da se nam pridružijo na naših treningih v naravi vsako soboto ob 9.30 na igrišču pri OŠ Tomo Brejca. Vadimo trikrat tedensko, pozimi pa skoraj ves prosti čas namenimo vadbi na snegu! Vsi navdušenci vabljeni!

Dvakrat srebro za strelce

Na nedavnem državnem prvenstvu v streljanju s serijsko malokalibrsko puško, ki je bilo to leto v Zenici, je nastopila ekipa Kamnika, ki se je predhodno uvrstila na to prvenstvo z rezultatom na slovenskem prvenstvu. Med posamezniki si je drugo mesto pristreljal naš znani in uspešni strellec Marjan Repič v članski konkurenci, Sašo Podgornik pa je slavil drugo mesto v mladinski vrsti Jugoslavije, saj je prav tako v močni konkurenci uspešno prispeval k rezultatu naše ekipe, ki

pa je bila na tem državnem prvenstvu šesta.

V vitrinah strelca Marjana Repiča in Saše Podgornika bosta pomnožili številna priznanja še srebrni medalji s tega državnega prvenstva. Ob povratku je bil naš strelcem v prostorih Zveze telesnokulturnih organizacij Kamnik prirejen skromen sprejem, odtod je tudi posnetek: ekipa Kamnika v postavi Jože Jeras, Marjan Repič, Sašo Podgornik in Roman Radej.

Tekst in slika: Janez Tajč

V krtovi deželi

Letos mineva deset let, kar je kamniškimi jamarjem uspelo odkriti največjo jamo naše občine. Ker je jama nekaj posebnega, kar boste lahko ob branju članka tudi ugotovili, je dobila ime po Kamniku in se torej imenuje – Kamniška jama.

Da je dobila sloves, ki ga ima danes, je bilo potrebnih okrog 3000 ur raziskovalnega dela in več kot 75 obiskov te naravne lepote. V prvem delu članka, ki ga imate danes pred seboj, bo beseda tekla predvsem o raziskavah in jamskih značilnostih, drugi del pa bo reportažni, saj bom opisal enodnevni izlet, ki sta ga

jamar Vido Kregar in avtor članka opravila v nedeljo, 19. maja. Prvi obiski so se po odkritju, ki je bilo povsem slučajno, vrstili z bliskovito naglico. Fantje se namreč kar niso mogli nagledati podzemnih lepote in številnih rogov, ki se raztezajo na vse strani. Že prvo leto po odkritju so si zadali še zahtevnejše naloge, kot so: odkriti nastanek in razvoj jame, proučiti jamske živali in z izotopskimi analizami raziskati vodo. Ves te naloge so bile in so še povezane z nemajhnimi sredstvi, ki so jih prispevale telesnokulturne skupnosti, tehnična kultura, narodna obramba, raziskovalne

skupnosti, nekaj denarja pa je prineslo še prostovoljno delo za Kozorog, Utok in Donit.

Kje torej leži jama? V Zeleniških špicah v Kamniških Alpah. Za vse, ki ne veste, naj povem, da so Zeleniške špice ozek hrbet, ki se proti severozahodu dviga od Kamniške Bistrice do Srebrnega sedla, kjer se priključuje Planjavi. Na njihovi severni strani je Repov kot, na južni pa leži dolina Bele. Vhod v jamo je na višini 1400 metrov; nad njim je navpična apnenčeva stena, pod njim pa strmo pobočje, posuto z gruščem in poraščeno z bukovim gozdom.

Ker besede le ne morejo pričarati lepote, ki se razkriva pod zemljo, bom podrobni opis jame izpustil. Vseeno naj povem, da se

jama deli na štiri dele, in sicer na Vhodni del, Glavni rov, Spodnji del in rovi Za slapom. Vhodni del se začne s pol metra visoko ožino, ki se po nekaj desetih metrih toliko zviša, da je mogoča normalna hoja. V tem delu jame so jamarji odkrili kosti recentnega medveda, goveda in gamsa, ki po zapletenem sestopu skozi drug rov niso več mogli na prostost.

V zadnjem delu jame naletimo na še eno značilnost. To so aragonitni ježki na manjšem območju stropa in na balvanih, ki so padli na tla. Danes sicer ne rastejo več, najdemo pa jih v Sloveniji le še v Ravenski jami. Najti je še nekaj redkih mineralov; geotetit, piroluzit in romanecit.

Vseeno pa minerali niso najpomembnejša značilnost jame, ampak so to jamski hrošči. Že leta 1982 so odkrili novo vrsto hrošča, ki so mu dali zapleteno ime, ki ga ne razumem, zato kratak opis. Ta nova vrsta hroščev je slepa, svetlorjave barve, z dolgimi nogami in tipalkami. Dolg je približno 13 milimetrov in ima izrazito debelo in okroglo glavo. Ta mali hrošč ima v jami še precej sorodnikov in sosedov, zato lahko rečemo, da je jama zelo bogata na favni jamskih hroščev in danes tudi že dobro raziskana.

Kakšna pa je zgodovina te 1570 metrov dolge in 226 metrov globoke jame? Predvsem nenavadna in zelo dolga. Prave podobne o nastanku jame sicer še ni, na podlagi nekaterih dejstev pa se že da ugotoviti približna starost jame. Oblikovana je v komaj kilometer širokem grebenu, in sicer vzporedno s smerjo hrbta. Dolini na obeh straneh ležita okrog 700 metrov nižje. Jasno je torej, da v takšnih razmerah vodoravna jama nikakor ni mogla nastati. Vzporedno z Zeleniškiimi špicami teče po dolini Bele oziroma po navpičnih stenah nad njo velik prelom. Njegova verjetna starost je okoli 2 milijona let, jama pa je še starejša. Dokaz za to trditev je v tem, da bi si podzemne vode izbrale krajšo smer, pravokotno na prelom, če bi ta že obstajal. Tudi Glavni rov ne bi

imel take smeri in nagnjenosti, kot jo ima. Sledi torej sklep, da je jama nastala pred zgornjim pliocenom. Verjetno ob koncu spodnjega pliocena, pred 5 milijoni let. Ni pa izključena niti večja starost.

(dalje prihodnjič)
MATIC ROMŠAK

Kamniški občan

Jamar Vido Kregar med redkimi aragonitnimi tvorbami.

Avtor članka pred ozkim, špranjastim vodom v Kamniško jamo.